

Рôкъ XII. Скрентонъ, Па., Четверъ 24-го Новембра, 1904. Число 47. — Vol. XII. Scranton, Pa., Thursday, November 24, 1904. No. 47.

Дуже важне!

Подаемо до вѣдомости всѣмъ Братствамъ и вôддѣламъ Рус. Нар. Союза и всѣмъ поодинокимъ членамъ, що на VIII-ой Головнôй Конвенціи Р. Н. Союза въ Шамонинъ, Па. делеґаты ухвалили, що кождый членъ Р. Н. Союза мае платити разъ въ роцѣ въ мѣсяци Децембру 25 центôвъ на желѣзный фондъ.

Ся ухвала була оголошена въ орґанѣ Союза „Свободѣ" число 26. зъ дня 30. Юнія, 1904.

Длятого поручае ся всѣмъ членамъ Р. Н. Союза выконати сю ухвалу. Хто сего не зробить стратить всѣ права членьскій до орґанізаціи Р. Н. Союзъ.

К. Кирчôвъ, предс.,
С. Ядловскій, секр,
Ал. Шаршонь, касієръ.

НОВИНКИ.

— ВЪ державѣ Вайомінґъ, коло мѣста Шиенъ приключила ся страшна катастрофа желѣзнича въ ночи дня 12 падолиста. Два поѣзды въ найбôльшôмъ розгонѣ наѣхали на себе. 18 осôбъ на смерть забитыхъ, 30 смертельно покалѣченыхъ. Пôдчасъ катастрофи всѣ пасажири спали. Причиною сего нещастя е фальшивый сиґналъ, якій подавъ желѣзничий слуга. Коли вôнъ довѣдавъ ся о нещастю, якого ставъ причиною, вôдобравъ собѣ житє.

— ДО уряду мѣйського въ Бруклинѣ Н. Й. зголосивъ ся властитель дому ч. 13, при однôй зъ тамошныхъ улиць, зъ просьбою, щобы се число 13 перемѣнити на яке иньше. За причину сеѣ просьбы подавъ се, що жадна дѣвчина не хоче у него служити, коли довѣдае ся, що число сего дому е 13. Урядъ мѣйській вволивъ його волю, и перемѣнивъ число 13 на 11.

— ВЪ Обурнъ, Кал. згорѣвъ дôмъ. Середъ румовища по згашеню огню найдено чотыри трупы: господара сего дому, його жены и двохъ дѣтей. Люде тѝ згинули не вôдъ огню, але замордованѝ. Родичѣ мали перестрѣленѝ груди, а дѣти зôстали заштилетованѝ, якъ се вказували раны. Пôдозрѣне поліціи пало на 20 лѣтного сына, що то вôнъ помордувавъ свою родину, а щобы закрити всякѝ слѣды, пôдпаливъ хату. Його зловлено на другôмъ кôнцѣ мѣста, коли купувавъ нове убране. На старôмъ убраню суть многѝ плямы зъ крови.

— ВЪ суботу дня 12 падолиста вôдбуло ся въ Ню Йорку величаве зôбране російськихъ революціонерôвъ, на котрôмъ промовляла по російськи сива вже революційна аґітаторка, Катарина Брешковськая, котра передъ пару днями прибула до Ню-Йорку, выпущена недавно зъ Сибѣру, де сидѣла на засланю довгѝ лѣта за любовь до покривдженого народа. Бесѣду еѣ выслухали всѣ зъ великимъ одушевленемъ, а слухачѣвъ було такъ много, що всѣ не могли помѣстити ся въ галѣ, и, кôлька тисячь народа даромъ домагало ся зъ улицѣ, щобы ихъ пустити до середины.

— ВЪ Норріставнъ. Па. незловленый доси муринъ напавъ на стару вдовицю въ еѣ мешканю, домагаючись вôдъ неѣ грошей. Вдовиця грошей не хотѣла дати звиняючись передъ нимъ, що немае анѣ цента. Не помогли нѣ просьбы нѣ заклинаня, анѣ навѣть погрозы, бо вдовиця грошей не хотѣла дати. „Забий мене, а грошей не дôстанешь, бо немаю дома анѣ цента". Муринъ перешукавъ цѣлу хату, але грошей таки не знайшовъ. Тодѣ розлюченый запаливъ свѣчку и зачавъ нею припѣкати пяти безборонной жѣнцѣ. Свѣчка выпалила до живого мяса, жѣнка зъ великою болю ревѣла и молила о помилуване, причѣмъ все запевнювала його, що грошей немае. Коли звѣрській муринъ побачивъ, що нѣчого зъ нею не вдѣе, вхопивъ за крѣсло и такъ довго зачавъ нимъ бити нещасну по головѣ, доки она залята кровію не упала на землю. На другій день знайдено на пôвъ мертву 70 лѣтню старушку. Лѣкарѣ не мають надѣѣ удержати еѣ при житю.

— ВЪ Ріо. Илл. 8 бандытôвъ напало на тамошный банкъ, касу розбили динамітомъ и забрали около $ 10.000. Зъ зрабоваными грôшми утѣкли на возѣ За ними въ погоню пустивъ ся цѣлый заступъ уоруженыхъ горожанъ.

— ВЪ недѣлю 13 падолиста панувала въ Ню Йорку и околици и многихъ другихъ мѣсцевостяхъ страшна буря. Страшный вихоръ заподѣявъ въ Ню Йорку дуже много шкоды, поваливъ камины, позривавъ шильды а навѣть дахи зъ хатъ; поперерививъ дроты телеґрафічнѝ и поваливъ стовпы, а великій градъ зô снѣгомъ въ цѣлôмъ мѣстѣ повытовкавъ вôкна.

— О. НИКОЛАЙ Пôдгорецкій вже поздоровѣвъ на стôлько, що вернувъ назадъ до Джерзи Сити и обнявъ парохію.

— АНАСТАЗІЯ Пôдгорецка, жена Ивана Бѣлика, 32 лѣтъ, одинока рôдна сестра о. Николая Пôдгорецкого зъ Jersey City N. J. померла по короткôй слабости дня 19-го Октобра б. р. въ Угновѣ, Галичина. Покôйна интересовала ся щиро народными справами. Осиротила трое дрôбныхъ дѣтей!

— БОРБА зъ піяньствомъ въ Галичинѣ. Сими днями появило ся міністеріяльне розпорядженє що-до спроваджуваня горѣвки и алькоголічныхъ напиткôвъ въ Галичинѣ, а змѣряюче до обмеженя числа шинкôвъ та улекшеня борбы зъ піяньствомъ. Вôдъ теперь закладане новыхъ шинкôвъ буде зависѣти вôдъ концесіи, выдаваной політичными властями, котрѝ мають позволяти лише на таке число шинкôвъ, яке вôдповѣдае дѣйсной потребѣ. Окрôмъ того політична власть мае право вôдобрати шинкарску концесію кождому, хто заохочуе до піяньства для особовыхъ зыскôвъ.

— ПРО страшнѝ вôдносины на російськôй граници доносять зъ Гусятинщины, куды переходять зъ російской стороны еміґранты або дезертири изъ страху передъ вôйною. Въ суботу дня 22-го жовтня громадскій урядъ въ Гусятинѣ бувъ въ правдивôй облозѣ. Вызысканѝ еміґранты оставшись по нашôй сторонѣ безъ кусника хлѣба. приловили російского аґента, що займавъ ся контрабандою людей и вымантивъ вôдъ одного зъ нихъ 60 рублѣвъ, вôдъ другого 9 рублѣвъ, обѣцюючи вôдставити ихъ черезъ Гусятинъ до Тернополя. Тымчасомъ вôдвѣвъ ихъ лише пôдъ границю и тутъ покинувъ ихъ на поталу судьбѣ. Оденъ зъ нихъ такъ оповѣдавъ про свою дальшу мандрôвку. Пôдъ границею стрѣнувъ его „мужикъ", котрый зажадавъ вôдъ него 3 рублѣ и одержавши ихъ, пустивъ его дальше. Надъ рѣкою Збручемъ попавъ на другого „мужика", котрый грозячи застрѣленемъ взявъ также вôдъ него три рублѣ и пустивъ за границю. Въ понедѣлокъ застрѣлено на граници дезертира, чому приглядали ся товпы народа. Про застрѣленого оповѣдають, що то бувъ 28-лѣтный чоловѣкъ, жонатый, и упавъ жертвою вызыску аґента, котрый пôдоймае ся вôдставити дезертирôвъ ажь до Тернополя. Впрочѣмъ загально звѣсна рѣчь, що деякѝ Жиды въ Гусятинѣ, недавно ще дѣдоводы, зробили маетокъ на такихъ аґенціяхъ и е нынѣ панами.

— ВЪ Варшавѣ въ Росіи великѝ заворушеня. Завôзвано на помôчь вôйсько. Прийшло до завзятои борбы мѣжь товпою народа а поліціею. 10 осôбъ забитыхъ и двохъ полісменôвъ.

— ВЪ Харковѣ кинувъ хтось бомбу на памятникъ Пушкина и сильно його ушкодивъ. Выбухъ бомбы бувъ такъ сильный, що всѣ вôкна доокола сего мѣсця въ наслѣдокъ великого стрясеня потовкли ся.

— ПЕРЕМЫШЛЬ, старинный городъ Володаря, святкувавъ вôвторокъ 1-го падолиста велике а рѣдке народне свято. Середъ незвычайно численного здвигу народу, селянъ, мѣщанъ, духовеньства и свѣтскои інтеліґенціи, а такожь численно заступленого руского жѣноцтва довершила перемыска руска громада посвяченя осередка народнои роботы — величавого Народного Дому. Обрядъ посвяченя вôдправивъ самъ Владыка Преосв. епископъ Чеховичь при асистѣ крылошанъ въ приявѣ представителѣвъ мѣсцевыхъ властей автономічныхъ и державныхъ, а по патріотичнôй промовѣ удѣливъ архієрейского благословеня народному огнищу. Именемъ комітету будовы промовлявъ директоръ Цеглиньскій, а вôдтакъ вôдпоручники товариствъ львôвскихъ, стрийскихъ, бучацкихъ и т д. Кантата „До Руси" закôнчила се торжество, а въ вечеръ вôдбувъ ся концертъ и комерсъ. Зѣздъ бувъ такъ численный, що просторѝ комнаты „Народного Дому" ледви могли помѣстити прибувшихъ зъ рôжныхъ сторôнъ краю на се народне свято. Перемыска громада може справдѣ гордити ся наглядными плодами своеи ревнои невсыпучои народнои роботы.

— НЕДАЛЕКО Вилксбери. Па. вôдбула ся цѣкаве польоване. Давидъ Томасъ пôшовъ на польоване и стрѣтивъ дикого кота. Стрѣливъ до него разъ, але н... трафивъ. Тогди кôтъ кинув... ся на него и бувбы го пев... но зажерь, якбы не сусѣды котрѝ сейчасъ поспѣшили на помôчь Тамасови. Кот... найперше ударами кольб... оголомшено, вôдтакъ застрѣлено. Тoмасъ мае цѣле ли... це подерте, а два його пси що боронили пана перед заѣлостію кота, загризенѝ.

— ВЪ Су Сити, Айова не выслѣдженѝ злочинцѣ отв... рили на тамошнôмъ кладовищи около 200 гробôвъ ... здерли зъ померших ихъ убраня. Поліція слѣдить з... злочинцями.

— ВЪ нюйорскôмъ соці... ялистичнôмъ деннику „N. Y. Volkszeitung" було надруковане оповѣдане Б. Грѣнченка „Голодъ" (Hunger).

— ВЪ Детроітъ, Міч. патролюючій полісменъ зловивъ двохъ злодѣѣвъ на горячôмъ дѣлѣ, въ хвилѣ, коли обкрадали склепъ. Коли однакъ хотѣвъ ихъ завести на поліцію, нагло оденъ зъ зловленыхъ вытягнувъ револьверъ и влучнымъ выстрѣломъ положивъ полісмена трупомъ на мѣсци.

— ВЪ Сено, Нев. выдав... тамошный начальникъ поліціи розказъ, щобы вс... мурины въ протягу 24 го... динъ опустили мѣсто. Розказъ сей выдавъ зъ тои причины, що тамошнѝ мурины вôдъ довгого часу допускали ся страшныхъ надужить супроти бѣлыхъ жителѣвъ. Не було майже дня щобы якійсь муринъ н... знасилувавъ бѣлу жѣнку або когось не обôкравъ, розбивъ, обрабувавъ. Поліці... мала дуже много труду щобы здержати нарôдъ вôдъ лінчованя.

Розпука.

„Пане! Лише двайцять ринських; тому прошу!"

Прокурор змірив его очима від ніг до голови і забурмотів:

„Я не дам жадного завдатку!"

„Алеж пане, як я до неділї довг не віддам, то мене викине на улицю!"

„Так, — а чомусь не заплатив довгу?"

„Два місяці, пане, був я в шпитали, шість тиж нів був страйк, до того умерла мені жінка — зима ся була для мене тяжшою від иньших."

Недбало підняв ся вельможний прокурор зі своего крісла тай з іронїчною усьмішкою сказав:

„Отже страйкувати можеш, а не маєш що їсти?"

„Робити я не міг хотьбим хотів, сего ви, пане, не знаете!"

Бухгальтер, що був перше лейтнантом, вмішав ся до бесіди.

„Се є той хлоп Черни — кітляр! Мій дорогий! на пiятику гроші не видаєте?"

„Алеж я не пю, пане!" Присягав ся Черни.

„Нї?!" І показав погірдливо на ліву руку, на котрій висіло ще три пальці.

„То було нещасте, але пияком я не е! А коли хто мусить перенести яку нужду тогдї перенесить і розпуку, мій пане. Горівка е в шиньку; як до неї нїхто не призвичаений — случайно однакож чоловік може там попасти ся, а велике колесо в темноті не знае иньшої дороги як лише через руку. Але пияком я не е."

Так, так, причиною того всего страйки. В нагороду належало бись буком за те — се була би одинока справедливість!

„Сей раз страйкував", кепкували вельможні пани а бухгальтер аж зареготав ся.

„Вже трийцять літ працюю в фабриці", зважив сь відповісти кітляр.

І за тих трийцять літ не міг ти віддати своего довгу?!"

„То най таки дійсно викине мене на улицю в неділю?"

„А що мене се обходить? Проси господаря дому; впрочім в кітлярни роботи так мало, що ми мабуть замкнемо еї. А зі своеї кишенї прецінь дарувати тобі двайцять ринських не можу!"

„Добре, пане!" вздихаючи по хвили сказав старий і знов пішов до роботи. Він піднимав тяжкий молот до гори і з розмахом спускав его на жаркий цьвях, що аж іскри сипали-сь, наче своїм рукам на перекір, аби їх змучити. В его сивій голові роїло ся, що незадовго прийде сь зі сьвітом розпращати — так дали ся у знаки ему ті кітли...

* * *

Feierabend! Робота устала, як за одним потисненем пружини ціла фабрика застановила ся.

Непомук Черни відложив свій молот на бік і вийшов. Протискаючи-сь помежи робітників пішов вздовж дорогою по при сірі доми, понад котрими виставали димлячі ся комини.

„Прокляті сьвята! Сего тижня знов меньше платні за два дни. Коби хоч дочка могла знайти яку роботу.— Уже заробляла до пять ринських тижнево у пральни, та вчіпив ся еї той лотер, молодої дївчини і — добре, що хоть неживе уродило ся... Розуміе-сь, старий прогнав еї з пральні, а син его пестить ся з иньшими, а она сидить в хаті і кашляе. Що мае з того, що бігала по адвокатах та судах? Кілька тих ринських прийшло до хати, але з тої гризоти захорувала мати і умерла. Сих грошей що випроцесована як раз було на порядний християнський похорон, чого небіжка так собі бажала ще за житя. — І він буде старий; за оден, а вже найбільше за два роки, тогди н. его місце прийде займат і тогди — так що тогди? Мусить чекати поки смерть не розлучить душу від костий." Так думаючого захопив сумерк; ледви до дому долїз.

В нужденній хатчині ще темно. Як увійшов до середини, засьвітив кавалок сьвічки, що була прилї плена до коробки від цигарів.

„Маеш розум Бозано, що щадиш сьвітла", мурко тів старий, „аби чорт не міг побачити біду."

Дївчана не відповідала нїчого.

„Ти уже знов без роботи?! Твої файні ручки думають, що суть щось иньшого, як мої робучі. Думалась перше, що будеш тепер мати крім мене ще одного порядного чоловіка в хаті, ніби мужа!"

„Може ваша правда!" Сказала по тихо дівчина.

„Го го!"

Она кинула на стіл пятку, потім скулила-сь на печи в двое і розплакала ся. Старий витріщив великі очи на гроші.

„А то звідки?"

„Не питайте!"

„Звідки?

„Господар дому був тут перед хвилею по заплату а остатних вісім місяців. На его домагане ся я заплатила до остатного цента — разом з судовим коштом, в шуфлядї лежить поквітоване. А се ще остало. Як хочете, то забийте мене!"

Старий віби усьміхнув ся, але на души ему було гірко. Збентежений вдивив ся заблуканими очима в повітре і обняв голову своїми натрудоватїлими руками. Коли він так глядів, дївчина взяла хустку, накинула на плечі і хотїла вийти.

„А куди?"

„Все одно" відповіла она цілком обоятно, „на кілька літ доктор ще дасть менї удержане...! Неправда?"

Они обіймили одно другого і плакали разом.

* * *

Нема що закидати Непомукови Черному, що він позвалає так зле продавати-сь своей дочці. Він збирає ся і йде; скоро чим скорше, аж му волосе зіпріло. Як побачив з далека дім, тяжко здихнув.

„Пане!" він скаже, „я е лише робітник, цілком звичайний кітляр, до того на пів каліка. Але свою честь нарушувати не позволю. Я е бідний, так бідний, що за остатних вісім місяців довг..."

„А Господи! Як він заплатить, коли не хоче приняти сю офіру?"

Рахуе і надумує-сь і знов рахуе. Аж так зайшов на базар, де густа товпа людей швендала ся перед виставою. Він чув раз, що женщини в елегантних дорожках часто суть нічим иньшим як приятельками богатих, старих панів. В тій хвили прийшло ему на гадку... Бозана таки ще собі нівроку гарна дївчина; коли она сєбі мудро пічне?

Підчас того думаня его чоло обісхло, а хтось ки нув ему десять центів до шапки; его мають уже за жебрака. Завстидженай почав протискати-сь на бічну улицю: Нї, для него нема місця межи богатими людьми; чи знають они, що то значить нужда і голод?! Єго напала якась скаженина. Він скреготав зубами, аби вгамувати сльози. Від зеркала з одної реставрації відбивало ся сьвітло на улицю. Він без притомности підніс пів цегли з дороги і кинув нею до середини у вікно. Як почув бренкіт шкла, почав утїкати...

* * *

Він біг по улицях, аж змучав ся так, що упав на дорогу. За ним нїхто не йшов; они згубили его слід. Недалеко видно було шильд якоїсь дестилярні. Він повільно встав і поволік ся в ту сторону. Єго голова була така тяжка, що не міг думати. Він зайшов в шинок, потягнув горівки і в тій хвили ему зробило ся легко і весело. В тім надійшли два робітники і межи собою говорили: „Кинена цегла до реставрації трохи не забила на смерть..." Він як почув ті слова, в тій хвили догадав ся. що то він кинув ту цеглу і розсьміяв ся. Потім зайшов до другого поблизького, невеликого шиньку і пив далї квас, чай, межи тим горівку — все мішав до купи. Він зробив ся вже такий веселий, що притягнув кельнерку до себе і з нею разом пиячив дальше. Як пропив вої гроші, котрі взяв від Бозани, тогди вийшов. До рана волочив ся по улици і слухав як шумів вітер. — Рано в фабриці він був перший.

Ранком налягла густа мрака, що на кілька кроків перед собою не можна було нїчого видіти — в фабриці нїчого не чути лиш гримане молотів при нютованю бляхи.

Нараз все перервало ся. Ланц, на котрім висів котел, попустив ся, а котел упав і старому кітляреви Черному придавив груди...

Як кровава пляма, продирало ся сонце крізь густу мраку.

З нїмецького переклав *Г. Данищук.*

Битва під Берестечком.

(Народні Думи).

I.

Висипали козаченьки з високої гори:
попереду козак Хмельницький на воронім коні.
„Ступай, коню, дорогою широко ногами;
недалеко Берестечко і орда за нами.
Стережи ся, пане Яне, як жовтої Води,
йде на тебе сорок тисяч хорошої вроди".
Як став джура малий хлопець коника сїдлати,
стали в того коничека ніженьки дрожати.
Як заговорить козак Хмельницький, до коня словами:
„Не доторкай ся, вражий коню, до землї ногами!"
„Чи не той то хміль, хміль, що на тички веш ся?
Чи не той то козак Хмельницький, що з Ляшками беш ся?"
„Ой не я той хміль зелений — на тички не вю ся:
Ой не я той козак Хмельницький—з Ляшками не бю ся"
„А де-ж твої, Хмельниченьку, вороні коні?"
„У гетьмана Потоцького стоять на припоні".
„А де-ж твої, Хмельниченьку, ковані вози?"
„У містечку Берестечку заточені в лози;
Що я з вами, вражі Ляхи, не по правді бив ся,
Як припустив коня вороного — міст менї вломив ся!"

II.

Кину пером, лину орлом, конем поверну,
а до свого отамана таки прибуду.
Чолом пане, наш гетьмане. чолом батьку ваш!
А вже нашого товариства богацько не маш!
„Ой як же ви, панове молодці, ой як ви ставали,
що ви свое товариство на віки втеряли?"
„Становились, пане гетьмане, плечем об плече,
ой як крикнуть вражі Ляхи, у пень посїчем!"
„Ой що-ж ви, панове молодці, що за добич мали?"
„Мали коня у наряді, та Ляхи одняли! —
Зима прийшла, хліба нема. то-ж нам не хвала;
Весна прийшла, ліс розвила, всїх нас покрила.

(Записано М. Костомаровом на Волини).

Які то є люде на земли?

Такъ буде зватись слѣдуюча, осьма зъ ряду, книжочка просвѣтного выдавництва им. А. Бончевского „Слово".

Книжочка ся выйде ажь на другій мѣсяць (якъ 8 й 9 число сего выдавництва) а то зъ сеи причины, що буде се дуже больша книжка якъ котранебудь зъ тыхъ, що вышли попередно.

Она буде мѣстити въ собѣ описы и звычаѣ людей бѣлыхъ, чорныхъ, червоныхъ, жовтыхъ, якй тôльки жіють де на земли. Въ нѣй буде намальована такожь мапа, на котрôй каждый зможе прочитати де якй люде живуть и якъ называють ся. Буде мапа, що показуе яке котрй люде мають волосе, буде нарисоване дерево, що вказуе якъ одні люде вôдъ другихъ вôддѣлювались и о скôлько одні зъ другими спорôднені.

Кромѣ сего буде въ сѣй книжцѣ понадъ 20 образкôвъ, що представляють людей живучихъ по всѣхъ частяхъ свѣта: въ Европѣ, Азіи, Африцѣ, Америцѣ та Австраліи.

Се є оденъ зъ многихъ образкôвъ. якй будуть замѣщений въ той книжцѣ, котрый представляє чоловѣка зъ народу званого Ведда.

Ся книжка буде коштувати 50 центôвъ. Пошлемо еѣ лишь тымъ що заплатили предплату на „Слово" въ сумѣ $1.50 на рôкъ.

Хто пришле намъ $1.00. тому вышлемо сю цѣкаву книжку и ще 7 книжочокъ, яки вышли передъ нею — разомъ 8 книжочокъ, котрй, если куповати ихъ осôбно, коштувалибы доляра и 70 центôвъ.

Хто намъ пришле $1.50, тому вышлемо тыхъ 8 книжочокъ вартости $1.70 и еще 3 книжочки, що выйдуть въ слѣдуючôмъ роцѣ. А хтобы приславъ намъ $3.00, тому будемо высилати и книжочки (одну що мѣсяця) и часопись „Свободу" (одну що тыжня) через 12 мѣсяцѣвъ.

Грошѣ посылайте на такій адресъ:

SLOVO, Box 353, Scranton, Pa.

СМѢШНЕ.

Мужикъ: Кажуть, що щеплене вôспы помôчне, а я сему не вѣрю. Тогôдъ я нащепивъ вôспу мому малому, и щожь ему помогло? Упавъ зъ печи и забивъ ся!

* * *

На весѣлю вылявъ слуга молодôй на сукню тарѣль росолу. Она тымъ страшно заклопотала ся, а слуга каже: „Не торбуйте ся, панѣ молода, росолу е ще цѣлый горнець".

* * *

Чоловѣкъ: „Ой, ой — жѣнко я хорый принеси но горѣвки, бо я сегодня не встану".

Жѣнка: „А тобѣ що таке, ты цѣлу нôчь добре спавъ".

Чоловѣкъ: „Правда, що спавъ, але ты не знаешь що менѣ снило ся, що я десять кôпъ жита змолотивъ:"

ДОПИСИ.

Зъ Coatesville, Pa.

У насъ не богато Русинôвъ, церкви у насъ нема анѣ польского костела анѣ жадноi органiзацiи рускои. Русинôвъ галицкихъ нема, тôлько угорскихъ кôлька родинъ и троха Словакôвъ мадяронôвъ. Они по фабрикахъ роблять по ярдахъ. Они хочуть робити за доляра, то е паскудне племя. Теперь дописую до нашои рускои часописи, щобы ся зъ нашихъ Русинôвъ нѣхто не пускавъ тутъ ити за роботовъ, бо ту роботу не достане а хотяйбы роботу доставъ, то на бордѣ нема де бути, бо тутъ такй многй мешкають, що чужимъ мужамъ жѣнки позабирали. Тутъ небогато хто загляде, бо то въ лѣсѣ фабрикъ есть кôлька, але не роблять тôлько двѣ фабрики а решта може до нового року будуть пусто стояти. Еще разъ напоминаю, щобы ся нѣхто не пускавъ тутъ за роботою, най своихъ грошей на дурно не тратить.

Прошу доносити до „Свободы" якъ де робота иде, бо нашихъ Русинôвъ богато безъ роботы сидить.

И. Н. Ґ.

Зъ Desloge, Mo.

Недавно читалисьмо въ нашôй „Свободѣ" допись зъ нашого плейзу пôдписану членомъ братства и „Р. Н. Союза". Читалисьмо въ тôй дописи, що мы робимо всѣ въ оловяныхъ майнахъ при тяжкôй роботѣ и небезпечнôй и то есть щира правда. Теперь на 29 Октобра притрафило ся велике нещастє въ майнахъ, бо нагло забило нашого крайна Данька Барну зъ Полянъ, повѣту Кросно, Галичина. Бувъ еще молодый чоловѣкъ, мавъ 30 лѣтъ. Другiй разъ прiйшовъ до Америки; въ краю оставивъ жену и малу дитину безъ жадноi помочи, анѣ до братства, анѣ до Р. Н. Союза не належавъ, бо недавно зъ краю прiйшовъ, якихъ 7 мѣсяцѣвъ. Вôнъ думавъ, що еще мае на то часу досить, абы приступити до братства а по друге вôнъ не знавъ що ся зъ нимъ такъ стане. Тожь прошу васъ дорогй братя Русины, котрй еще не належите до братства анѣ до Р. Н. Союза, то приступайте, не вôдкладайте на дальше, анѣ не жалуйте тыхъ центôвъ що ся платить, бо нѣхто не знае, що кого чекае.

Подивѣть ся якъ тôй небôщикъ о 7-ôй годинѣ въ вечеръ йшовъ здоровъ до роботы а о 11-ôй годинѣ скôнчило ся его житє, бо нагло упавъ на него камѣнь зъ горы и забивъ на мѣсци.

Друге нещастє знову стало ся 1-го Новембра въ St. Francois, Mo. Такъ само камѣнь зъ горы упавъ на нашого брата и бувшого касiера нашого братства Петра Смаржа и зранивъ его мало що не смертельно. Каждый зъ васъ може належати до братства и до Р. Н. Союза. Вступне теперь пôсля новыхъ статутôвъ дуже мале а въ мѣсяцю Януарю 1905 р. буде ся принимати до Р. Н. Союза безъ вступного до 31 року а вôдъ 31 до 45 за половину вступного. Є що просить васъ братя, котрй вже записанй въ Р. Н. Союзѣ и дôстаете „Свободу", то давайте еѣ читати и тымъ, що не дôстають и заохочуйте ихъ, абы прiйшли зъ вами на мiтинґъ и дали ся записати до братства и до Р. Н. Союза.

Я бымъ радъ, абы насъ было якъ найбôльше а въ разѣ якого выпадку, якого нещастя, абы нашй дѣти або родина не плакали ся на насъ, же зме ихъ лишили безъ поратунку.

Теодоръ Ревакъ,
секретарь братства св. Й. Христ.

З Buffalo, N. Y.

Дня 25-го Октобра 1904 р., о 7-iй годинi вечер в гали п. Марцiнковского 432 Amherst, Str. Блек Рак, вiдбув ся перший великий руский баль, устроений новозорганiзованим товариством руских молодцiв пiд назвою „Злокеаньська Украïна". На сiм балю було много Русинiв так мiсцевих як i позамiсцевих, i людий инших народностий. Мав я спосiбнiсть бути на балях вже нераз по иньших руских плейзах, але так красного i веселого балю ещем не видав. Оркестра руска, котрою диригував руский молодець Василь Колодзiнський, пописала ся знаменито. Баль принiс немалий прихiд. Найбiльше утiшили мене рускi пiснi, спiвані рускими молодцями, котрих вже довший час нечувем, еще як в нашiм рускiм рiднiм краю.

Щасть iм Боже!

Н. Гладкий.

НАДÔСЛАНЕ.

Syracuse, N. Y.

Хвальна Редакцiє!

Прошу подати до прилюдної вiдомости отсих кiлька слiв правди у вiдповiдь на допись „членiв братства св. о. Николая" з Elmira, N. Y. помiщену в часописи „Правда" в ч. 42 з 10 Нов. с. р.

В згаданiй дописи сказано при кiнцi мiж иньшими, що о. Велигорский i Гривнак „ходили по домах и бунтували людей, щобы приставали на радикальну вiру".

Правду кажуть „чеснi" члени братства св. о. Николая, що я ходив по домах в Elmira, N. Y. В однiм лем пробрехали ся, а то, немов я намовляв на вiру радикальну, бо крiм колектованя на церков, иньшого намiру ходити по хатах у мене не було, о чiм позсьвiдчать Козма Мовчан i Василь Юрчак. Признаю ся отверто, що перший раз чую про якусь там „вiру радикальну". Не знаю навiть, якi она мае основи. У мене лем одна єсть вiра — христiяньско-католицка, — тая, в якiй мої батьки зросли, та в якiй я зiстав охрещений i вихований, а тої вiри навiть „святiйший Синод" не вирве з мене за нiщо в сьвiтi, хотяй би навiть яку архимандрiю для мене на Камчатцi приобiцяв за вiдступство вiд католицкої вiри. Нехай менi „чеснi" дописувателi „Правды" докажуть фактами, що я когось намовляв на „радикальну вiру", а тогди ударю ся в груди, признаю ся щом „согрiшех" i приймy на себе покуту, навiть вiд самого редактора „Правды". — А если того не докажуть, то зiстануть раз на завсiгди клеветниками, рабiвниками чужої чести, помимо, що ся пiдшили пiд покров сьв. О. Николоя. Булоби краще, колиби они були собi взяли за патрона редактора „Правды" — та не сквернили имени великого угодника Божого сьв. О. Николая.

Заявляю також, що на будуче не буду вiдповiдати на жаднi подiбнi дописи, бо уважаю се нисшим моєї чести.

Вiльно собацi i на сонце дзявкати.

о. В. Гривнак.

НАДÔСЛАНЕ.

Польско-нiмецко-змархвитаньско-езуїтско-васелiяньский тепер царославний батюшка Ольшевский плаче за Мейфiлдом.

Пише вiн до Бучача в листах що го дяк вигнав з парафiї, i що через дяка дiстав значно меншу парафiю в Passaic-у. З того пiзнати, що батюшцi бiльше розходить ся о бизнес, як о царославну мiсiю.

Не знати як се тепер розiбрати? Чи атец Iоан був, i чи есть пiд властiю Еп. Тихона? Чи може був, i есть пiд властiю дяка?

Севiй.

Просимо незабути!

Дуже часто лучае ся, що чоловѣкъ хоче собѣ записати „Свободу", але не знаючи, що „Свободу" можна замовляти въ кождôмъ часѣ а не лишь передъ Новымъ Рокомъ — чекае неразъ цѣлыми мѣсяцами, доки не прийде Новый Рôкъ. Отже подаемъ до вѣдомости всѣмъ, що „Свободу" можна замовляти въ каждôмъ часѣ та що мы высилаемо Свободу черезъ 12 мѣсяцѣвъ, кождому хто пришле $2.00, безъ взгляду на се въ якôмъ часѣ Свобода замовлена.

Друге на що хочемо звернути увагу нашихъ предплатникôвъ е те, щобы намъ посилали монi-ордеръ (карточку) коли Свободу замовляють, бо безъ монi ордеру мы тутъ грошей дôстати не годнй. Неразъ лучае ся, що чоловѣкъ пише намъ, щобы ему посилати Свободу и що посилае на неѣ грошѣ, а тимчасомъ грошей нема, бо вмѣсто посылати намъ монi ордерь, вôнъ сховавъ его до куфра, думаючи, що се квiтъ вôдъ грошей.

Трете на що повинней звертати увагу нашй читателѣ е те, щобы при змѣнѣ адресы подавали кромѣ новоi також свою стару адресу, а члены Союза також имя своего брацтва або число вôддѣлу Союза до котрого належать. Вправдѣ и безъ тыхъ рѣчей мы моглибы змѣнити адресъ читателя, але се вымагае неразъ втраты дуже богато дорогого часу, и тому нашй читателѣ повиннй зрозумѣти насъ и придержувати ся повысшого правила. Четверта рѣчь о яку просилибысьмо нашихъ читателѣвъ е тая, щобы, если що небудь до насъ пишуть, писали всегда выразно, зрозумѣло и, сли можливо, лишь на однôй сторонѣ паперу. Особливожъ адресы треба всегда дуже докладно и выразно выписувати, бо невыразнй и недокладнй адресы бувають опôсля причиною многихъ непорозумѣнь и неточностей.

Редакцiя „Свободы".

ВАЧНÔСТЬ!

До всѣхъ Братствъ и вôддѣлôвъ Руского Нар. Союза!

Понеже на Головнôй Конвенцiи въ Shamokin, Pa. референтъ статутôвъ, уложивъ табелю вступного для ново приступаючихъ членôвъ, маючи на цѣли, що половина того вступного мае оставати въ касѣ мѣсцевыхъ братствъ, и що тая ухвала не перейшла, длятого установляе ся, щобы братства и вôддѣлы Р. Н. С. побирали вступне якъ слѣдуе:

Вôдъ 16 до 20 лѣтъ скôнченыхъ безъ вступного;
Вôдъ 21 до 25 лѣтъ скôнченыхъ вступне 25 цнт.;
Вôдъ 26 до 30 лѣтъ скôнченыхъ вступне 50 цнт.;
Хто мае 31 лѣтъ скôнченыхъ вступне 75 цнт.;
Хто мае 32 лѣтъ скôнченыхъ вступне 1.00 доляра;
Хто мае 33 лѣтъ скôнченыхъ вступне 1.25 дол.;
Хто мае 34 лѣтъ скôнченыхъ вступне 1.50 дол.;
Хто мае 35 лѣтъ скôнченыхъ вступне 1.75 дол.;
Хто мае 36 лѣтъ скôнченыхъ вступне 2.00 дол.;
Хто мае 37 лѣтъ скôнченыхъ вступне 2.25 дол.;
Хто мае 38 лѣтъ скôнченыхъ вступне 2.50 дол.;
Хто мае 39 лѣтъ скôнченыхъ вступне 2.75 дол.;
Хто мае 40 лѣтъ скôнченыхъ вступне 3.00 дол.;
Хто мае 41 лѣтъ скôнченыхъ вступне 3.50 дол.;
Хто мае 42 до 45 лѣтъ скôнченыхъ 5.00 дол.

Таке вступне всѣ братства и вôддѣлы Р. Н. С. мають побирати вôдъ ново приступаючихъ членôвъ.

Вôдъ Головного Уряду Руского Народного Союза:
К. Кирчôвъ, предс.,
С. Ядловскiй, секр.,
А. Шаршонь, касiеръ.

ОГОЛОШЕНЕ.

Пошукує ся в Cincinnati, O. когось до удiлюваня початкiв язика руського. Зголошеня по англiйськи, нiмецьки або французьки на адресу: Vely, 1215 Elm St.

Пiсня про Канаду.

Закувала зазулечка у зеленiм гаю
Ой незнае отець-мати як я пробуваю.
Ци ми добре, ци ми гiрко, ци я все бiдую,
Ой циж бо я едно сьвято ту пересьвяткую.
Хоть велике сьвято прийде я мушу робити,
Як не роблю, то у вечер треба вiдходити.
Тай не оден ту чоловiк бiдуе, бiдуе,
Як нехоче вiн робити, зараз го сквiтуе.
Гой як его бас сквiтуе вiн стане думати,
Тай помалу йде дорогов тайзи* рахувати.
Та ще добре рахувати, як мае що їсти,
А як ввiйде миль зо двiстi то не може сiсти.
Ой на веснi куда глянеш горами, лiсами,
А все „войско"** машеруе з бiлими торбами.
Ой Канада край широкий, сторона велика,
Ой в Канадi люди ходять як худоба дика.
Ой як прийде до Канади обрядкiв не вмiе.
Тай от як то всьо забуде тай борзо здичiе.
Ой не однi ту Русини, зле вни поступають,
Свою мову понижають, чужу переймають.
Не штука то чужов мовов тутка говорити,
Але й свою рiдну мову не треба нижити.
Ой еднi ся ту зпольщили, другi змазовшiли,
А третi ся занґлiйщили, руске залишили.
Бо Анґлики такi люди, що ся насмiвають,
Русин свое покидае тай до них пристае.
Як ту отець дiвча мае тай стане думати,
Треба еї як найскорше до мiста вiддати,
Та не буде тут на фармi з нами бiдувати.
Потом в мiстi буде лiпше еї пробувати.
А за мiсяць не пiзнаеш, бо вна вже спанiе,
А вжеж вона говорити по руски невмiе.
Вона тогди вже нехоче Русина i знати,
Вна нехоче до рiдного тата ся признати.
Уважайте рускi дiти лiпше поступайте,
Тай рускої мови й вiри ви ся невстидайте.

Василь Ухач,
в села Iлинцi, П. Снятин, Галичина.

* деревлянi пороги, на яких спочивають желiзнi шини.
** люди за роботою.

На Народный Фондъ

зложили недавно отсй добродѣѣ слѣдуючй жертвы:

1) о. А. Улицкiй, Ансонiя, Кон.	2.00
2) Не названый добродѣй зъ Балтiморъ, М. Д.	9.00
3) Иванъ Фаринякъ, Алвертонъ, Па.	3.00
4) о. Йосифъ Чаплиньскiй, Ст. Луi, Мо.	2.00
5) Т. Пелехъ на хрестинахъ у А. Спевака, Ансонiя, Кон.	6.00
6) Кузма Здзеба на хрестинахъ у А. Секулы, Пасеiкъ, Н. Дж.	1.55
7) М. Котелецъ на хрестинахъ у Д. Стецика, Бофало, Н. Й.	1.50
8) Н. Куляндa на хрестинахъ у М. Шептака	2.85
9) Г. Мидякъ на хрестинахъ у В. Ямельского, Ланкастеръ, Н. Й.	3.55
10) Пелехъ на заручинахъ у Ивана Коваля въ Шелтонъ, Кон.	2.40
11) у Ивана Паславского на хрестинахъ въ Пiтсбурґу	2.15
12) Александеръ Горощакъ и Антонъ Каня на хрестинахъ у Петра Губяка въ Микисъ Рaксъ	11.70
13) Федоръ Поливка зъ Гейзлтонъ	1.77
Разомъ	$49.47

Дякуючи сердечно всѣмъ доброохотнымъ дателямъ, прошу и другихъ Русинôвъ поспѣшити за ихъ добрымъ примѣромъ.

о. Павло Тимкевичъ, секр. Нар. Фонду.

„SVOBODA"
(LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str, Scranton, Pa.
JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.
Terms: Two dollars a year.
Established 1893

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16 1903 at the post office at Scranton, Pa. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода"
часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Р. Н. Союза", выходить що тыждня въ Четверъ и коштує:
Въ Америцѣ на 12 мѣсяцѣвъ....$2.00
До старого краю на 12 мѣсяцѣвъ $2.00
Въ Америцѣ на 6 мѣсяцѣвъ....$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу" черезъ Книгарню Шевченка ул. Чарнецкого 26, Львѣвъ.

Оплачувати газету треба все-гда зъ горы.

Грошѣ треба посылати въ реджистрованыхъ листахъ або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то е карточку, котру достанете вѣдъ почтаря або агента въ експресовомъ офиси, пошлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей достати.

Адресъ:
„SVOBODA"
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити мусить подати намъ, кромѣ нового, також свой старый адресъ.

Замѣтки.

Нашй люде немовъ тй дѣти. Сварять ся надъ дурничками, тратять на нихъ дорогій часъ и грошѣ а важнѣйшй рѣчи оставляють на боцѣ. Доказомъ сего хотьбы допись зъ Оверстону (Канада) п. з. „Вандруючий звін", яку мѣстимо въ отсѣмъ числѣ „Свободы".

Скрентоньскй Русины вѣдъ церкви Пресв. Дѣвы, тѣшать ся що латиньскій бискупъ Гобанъ посвятивъ имъ камѣнный хрестъ передъ церквою, ба навить дѣлять ся сею утѣхою зъ другими Русинами через „Ам. Рус. Вѣстникъ". Тѣшать ся тимъ, надъ чимъ повинни бы плакати. Се такъ выглядае якъ колибъ вовцѣ тѣшили ся, що пустили вовка до своеи кошары. Платять свои тяжко запрацюванй центы на те, зъ чого колись чужй будуть користати. Але оно инакше и не може бути. Єсли слѣпый слѣпого проваджить, оба впадуть въ яму.

Редакторъ вѣдъ нюйорской газеты все ще старае ся переконати людей, що вѣнъ невинный, що вѣнъ мученикъ, що о. Стефановичъ завинивъ и т. п. Все му тому хиба дурный повѣрить. Єсли Гладикъ мавъ правдивй а не брехливй доказы на о. Стефановича, то чому не прийшовъ до суду на право и не показавъ ихъ, лишь теперь хоче засипати людямъ пѣскомъ очи? Въ судѣ мавъ вѣнъ найлѣпшу способнѣсть доказати свою невинность, але сего не зробивъ, бо знавъ, що все що писавъ перше и теперь пише е вымыслъ и чиста брехня.

———

Пише органъ о. Обушкевича, що о. Подгорецкій не хорый, бо писавъ листъ до своихъ парохіянъ въ Нюарку. Що о. Подгорецкій бувъ справдѣ небезпечно хорый на се е свѣдоцтва лѣкарѣвъ и свѣдоцтва людей, котрй его въ слабости вѣдвѣдували. Хотяй ще не зовсѣмъ здоровъ, о. Подгорецкій мусѣвъ повернути назадъ до Джерзи Сити, бо о. Обушкевичъ вразъ зъ Гладикомъ хотѣли въ подлый способъ вѣдобрати ему кусень хлѣба. Се щось гѣрного и подлѣйшого вѣдъ скебѣвства, бо скебъ вѣдбирае хлѣбъ не хорому а здоровому страйкерови. Скебъ иде дуже часто робити лишь длятого, бо не мае що ѣсти — о. Обушкевичъ мае що ѣсти, мае маетокъ вартости понадъ двайцять тисячь доляровъ, мае парохію а однакъ напосѣвъ ся знищити хорого чоловѣка. Єсли передвчасный поворотъ о. Подгорецкого вѣдозве ся шкодливо на его здоровлю, то вина за се впаде не на кого другого а на сиву голову о. Обушкевича.

———

Пане Илія Борухъ! Єсли хочете полемізувати, навчѣть ся впередъ лѣпше читати або не перекручуйте чужихъ словъ. Такъ само не мѣшайте всего якъ горохъ зъ капустою. Розумнй люде говорять впередъ о одной рѣчи а ажь опѣсля о другой. Вы зачинаете нараз говорити о многихъ рѣчахъ а не кончите жадной.

Словацка и польска безличность.

На вселявяньскѣмъ зъѣздѣ въ Ст. Луі, Мо. оденъ зъ Словаковъ, п. Ференчикъ, читавъ передъ зобранымъ таку статистику Словаковъ:

„Мы американьскй Словаки зьорганізованй такъ:

Народный Словеньскій Сполокъ мае членовъ 17.000. I Катол. Слов. Єднота 23.000. Пенсилвенѣйска Римско и Греко Католицка Єднота 6.000; Слов. Еванг. Єднота 4.000; Слов. Соколъ 2.500; Слов. Венецъ Амер. Орла 1000; другй мѣсцевй органѣзациі около 5000; значить всѣхъ зьорганізованыхъ словацкихъ мущинъ е понадъ 58.500.

Жѣночй органѣзациі суть такй: Жївена 5000 членовъ; Слов. Жевьска Катол. Єднота 7000; Пенсилвенѣйска Римско и Грецко Католицка Єднота 3000, Вѣнецъ Слов. Соколокъ 500. Разомъ 15.500. До того Соединение 13.000 членовъ — разомъ зьорганізованыхъ словацкихъ мущинъ и жѣнокъ е 87.000."

Поминувши се, що въ усѣхъ майже словацкихъ органѣзаціяхъ въ Америцѣ угорскй Русины становлять треть часть членовъ а въ декихъ половину, мусимо запротестувати противъ сего, щобы Словаки навить „Соединение" рахували за свою органѣзацію. „Соединение" зостало заложене якъ руска органѣзація а не словацка и такимъ повинно зостати. Намъ дуже дивно, що присутнй на зъѣздѣ урядники Соединенія и члены московфільскои партіи не запротестували противъ сеи безличнои захланности Словаковъ.

Тоя словацка „статистика" повинна бы отворити очи тутешнымъ угрорускимъ священикамъ. Своею байдужностію до справъ народныхъ рускихъ и своею мадярщиною, они вѣдпихають угрорускій народъ вѣдъ себе и зганяють его просто до словацко-московфільской кошары. Пора отямитись.

Подѣбну безличну захланнѣсть показують и Поляки. Ось надавно польскій „вченый" Лютославскій написавъ одному Американцеви таке, „що Польща мусить бути на ново вѣдбудована а въ складъ еѣ будуть входити 20 міліоновъ властивыхъ Поляковъ, 20 міліоновъ Русиновъ и 5 міліоновъ Литвиновъ. Ся будуча Польща буде сягати вѣдъ Балтійского моря до Чорного. Єѣ портами будуть Рига, Кенігсбергъ, Гданьскъ и Одеса. Буде она, розумѣе ся, републикою, бо Польща всегда була републикою навить хотяй короновала одного чоловѣка собою выбраного и звала его королемъ." Такй дурницѣ говоривъ п. Лютославскій а Американецъ взявъ и выдрукувавъ. (Review of Reviews, Nov. 1904). И противъ сего також протестуемо якъ взагалѣ протестувати мусимо противъ всякого опѣкунства зо стороны Словаковъ, Поляковъ, Москалѣвъ чи другихъ „братѣвъ Славянъ". Мыжь е дорослй люде, не дѣти и самй потрафимо собою порядкувати. Словаки нехай рахують самй себе, а Поляки єсли хочуть вѣдбудовувати свою польску „републику", нехай будують еѣ самй для себе а не для Русиновъ. Вѣдъ „републики" якъ була небѣщка Польща, сохрани Боже кождый хрещеный народъ навить и польскій.

Що пише російска часопись про Росію?

Нашому Русинови неразъ трублять и тутъ въ краю про хлопскій рай у Росіи, про еѣ могучѣсть и силу, а хто зважить ся заперечити сій брехнѣ, того звуть зрадникомъ, соціялістомъ, жидѣвскимъ прихвостнемъ и т. п. Ввиду того не вѣдъ рѣчи буде мабуть познакомити нашихъ читателѣвъ зъ тимъ, що пише про Росію не якась тамъ украиньска або жидѣвска часопись, але одна зъ найповажнѣйшихъ російскихъ часописей, що звесь „Новое Время" и выходить въ Петербурзѣ. Ось що она пише:

„Народна інтелігенція е безъ сумнѣву жереломъ великои силы, але де она е межь нами? Чи показуесь она въ майже загальной темнотѣ російскихъ масъ, межь тимъ якъ всѣ сусѣднй народы бѣлй чи жовтй посѣдають менче або бѣльше загальну народну просвѣту? Знане читаня и писаня могло бы стати практично загальнымъ въ протягу 50 лѣтъ. Тимчасомъ читане и писане все ще остають у насъ збыткомъ въ тысячу лѣтъ пѣсля св. Кирила. Моральнѣсть нашого народу е далеко низша якъ нашихъ сусѣдѣвъ. . . .

Нечестнѣсть вѣ всякихъ зносинахъ, зѣпсуте, неводаднѣсть, піяньство, погорда для людскихъ правъ — все те проникае масы нашого народа до самого шпику. Народна штука краю е зовсѣмъ незначна, людового письменства нема. Цѣла наша цівілізація позичена а однакъ е найнисшою въ свѣтѣ. Чи може народна інтелігенція показуесь пѣдъ плащемъ матеріяльного богатства? Певно, що въ насъ истнуе укрита продуктивна сила и деяка енергія и талантъ. Однакъ Росія е безъ сумнѣву найбѣднѣйшимъ краемъ въ свѣтѣ. Масы нашого народа живуть въ нуждѣ.... На жовтомъ Всходѣ народна способнѣсть показуесь кромѣ другихъ рѣчей въ недостижимо високо стоячой управѣ землѣ. Я е Москаль до самого шпику моихъ костей и люблю мой родный край, але въ житю моихъ соплеменникѣвъ бачу не тріюмфъ анѣ народну інтелігенцію, але особливу народну темноту, тяжку мраку, котрй суть природнымъ наслѣдкомъ пониженя великого народу. — Єя страшна темнота народа вяже навить образованй клясы. Слѣпе упередженє товпы слѣдне навить на верху суспольности.... Хочь и зъ великимъ жалемъ, але мушу сказати, що Росія не лишь е побѣдима, але можливо навѣть, що зо всѣхъ другихъ краѣвъ еѣ найлегче побѣдити. Народъ зведеный до жебрачои торбы, страшно темный, зниженый до такого варварства, що ставъ обоятнымъ на свою судьбу, народъ що немае що ѣсти а однакъ безмѣрно запиваесь, народъ хоробытый,— чижь прийшовъ часъ, щобы такій народъ панувавъ надъ свѣтомъ?

Питане чи вѣнъ въ силѣ задержати свое власне становище на земли?"

Такъ пише одна зъ найповажнѣйшихъ російскихъ часописей. Якже мізерны ми ввиду сего, показують ся брехнѣ всякихъ москвофільскихъ писакѣвъ!

Вандруючий звін.

Overstone, Man., Canada. Нинї, коли одні люди слідять обороти війни, другі заводять школи, закладають братства, читальні, то Оверстонці знов сушать собі голови над чим иньшем, а тим е звін. Видів може хто чоловіка, що не загріє місця, чув про чудесні образи, що переходять на иньші місця, але щоби звін мін вандрувати, певно ніхто не чув. Одні кажуть, що він віщує кару божу, другі сподіють ся якихсь чудес, та й я від себе скажу, що він віщує щось нового.

Звін той, треба знати, е звін звичайний, як всї звони, на вид, от собі звін, але якийсь таємничий дух криесь в его нідрі, над якім людска сила не мае власти. Ніхто і ніщо, як кажуть, не може его від вандрівки повстримати.

Недавно, бо на початку 1903 р. прийшов той звін до Оверстону і замешкав в церкві гр. католицкій. З початку заховував ся досить спокійно, але опісля покинув церкву і пійшов до Ю Ф. Погостивши кілько там, вернув назад до своєї церкви, але роздумавшись, з перед порога завернув і пійшов до Ц. А. Але і тут було щось не теє, бо невдовзї бачимо его в другій, „независимій" церкві. Люди відотхнули, думаючи, що як раз там его місце — та завелись. Єя церква, хоч і не стара, скоро ему надоїла, тож задумав вернути до першої церкви. Уже перейшов був з половину дороги, як в тім щось „на него напало", і звін завертае в бік, та корчами-лїском знов до П. А. Тут вже ніхто й не повірив би, але справді незадово почвалав аж до Емерсону (Emerson). Не близька дорога—18 англ. миль. І по так далекій дорозі не спочив наш п. тник, але, з'орудувавши що треба, в ночи вертае до Оверстону, іменно до Я. Ф. Проспавшись, поспішив раненько до церкви гр. католицкої. Але і тут не був конець его подорожий. Одної бо ночи, коло опівночи вийшов з одної і простісько до другої церкви. Обійшов він раз чи два, вертае знов до своі (гр. кат.) церкви, але вже иншою дорогою. Тут він вже зістае і до сеї хвилї. Як буде дальше — не знати, але коли вірити очевидцям, то повстають на нім знов якісь дивні ознаки, що заповідають мабуть нову зміну. Кожда хвиля непевна. Гідне уваги й те, що звін той не мае пори до вандрівки, а так, коли випаде, та й те, що йдучи пере, аж земля дрожить, немов смїюкись з ..... парафіян. А найважнїйше то вже хиба те, що всякі з'усиля наймудрійших „магіків", так близших, як і дальших, показались даремними. Ніхто его на місци задержати не в силі. Тож старі, досьвідчені люди повідають, що всї ті „путешествія" коштують его около 400 доларів (а сам коштував 60 доларів).

Ось вам точніська правда. А написав я вам отсе на науку, а радше пересторогу, щоби часом, як кому захочеть звона, то щоби, кажу, не попав на такий самий, бо се правдива кара божа. Пізнати его легко, тілько треба троха розуму...

Б.

Що чувати въ свѣтѣ.

ДОНОСЯТЬ черезъ Вѣдень зъ Варшавы, що прийшло тамъ до небувалыхъ доси заворушень дня 14-го падолиста. Уоружена товпа народу зѣбрала ся передъ палатою губернатора и кричала: Прочь зъ мобилізацію! Прочь зъ вѣйною! Прочь зъ царомъ! Завзбавано вѣйсько. Мѣжь вѣйськомъ а товпою прийшло до завязтой борбы. По обохъ бокахъ богато забитыхъ и раненыхъ. По улицяхъ мѣста розставлено вѣйськовй патролѣ. Правдоподобно буде заведеный станъ облоги. Богато дезертерѣвъ передирае ся черезъ границю до Галичины. Тайный комітетъ лиги національнои выдавъ до народа вѣдозву, въ котрой взывае ся народъ до спокою, бо ще не прийшовъ часъ до повстаня.

ЗЪ ПЕТЕРБУРГА доносять, що 14-го падолиста вѣдбули ся тамъ великй зборы студентѣвъ, въ котрыхъ взяло участь 2000 люда. Всѣ они запротестували проти веденя вѣйны, домагали ся мира и заведеня демократичныхъ реформъ. Бесѣды, якй тамъ выголошено були революційного характеру. Пѣдчасъ зборѣвъ зъявив ся ректоръ университету, однакъ не допущено його до слова.

ВЪ Росіи заповѣдають ся великй реформы. Міністеръ справъ внутрѣшныхъ князь Мірскій задумуе подѣлити европейску Росію на 10 округѣвъ а азійску Росію на 16 округѣвъ. Всѣ тй округи мають выбрати собѣ представителѣвъ, котрй будуть радити надъ добромъ народа. Також и земства мають мати 16 представителѣвъ помѣжь тыми послами.

ЗЪ петропавловскои вязницѣ выпущено двохъ мущинъ и одну жѣнку, котрй тамъ пересидѣли въ замкненю вѣдъ свѣта и людей мѣжь чотирма стѣнами по 26 лѣтъ. Такъ покаравъ рядъ російскій тыхъ людей, що бороли ся и домагали ся волѣ поневоленому народови. Въ наслѣдокъ такъ довгои вязницѣ суть они цѣлковито зломанй на тѣлѣ и душѣ. Вязниця ихъ однакъ и теперь не скѣнчила ся, бо по выпущеню зъ вязницѣ, сказано ихъ на заслане на Сибѣръ.

НА запрошене президента Рузвелта на другу интернаціональну конференцію мирову въ Гадѣ, вѣдповѣсть Росія, що не возьме участи зъ огляду на політичнй непорозумѣня въ наслѣдокъ ведучои ся вѣйны.

ВЪ австрійськомъ парляментѣ знова неспокѣйно, а вина тутъ лежить выключно по сторонѣ неодладного правительства, котре мѣсто вводити жадана народа, збувае ихъ пустыми обѣцянками. Однакъ мѣрка

терпеливости вже перебрала ся и соціялістичный посол Пернерсторферъ сказавъ въ горячой бесѣдѣ свою правду въ очі австрійскому правительству и пануючимъ. Бесѣда його була меньше больше така. За всякі національні спори въ Австріи, въ первій линии вôдвѣчальна е династія Габсбурговъ. Габсбурги вôдъ сотокъ лѣтъ уважають австрійску державу за предметъ лупу и найбôльшимъ гасаромъ для державы суть власне они. Цѣсарська родина Габсбурговъ нѣколи не вôдзначала ся нѣякими здобностями, анѣ прикметами. Жѣнки зъ цѣсарського роду -- се девотки а мущины — се люде непросвѣченѣ и заупинки Єзуитовъ.

Се первій разъ въ австрійскôмъ парламентѣ вôдважив ся посолъ, обовязка вызыскуваного народу, сказати слова правды могучимъ свѣта сего.

Бесѣда його зробила велике враженє. Розумѣє ся, що Поляки сейчасъ посъѣшили запротестувати проти него и показати свою подлість и вѣрность гнобителямъ народôвъ.

Война на далекôмъ Сходѣ.

Лондонъ 13. Японцѣ атакують Портъ Артура зô що-разъ бôльшою завзятостію. Жаденъ корабель не смѣе наближити ся до пристани на меньше якъ на 30 миль довкруги. Всюда пануе таке пересвѣдчене, що Портъ Артура не выдержить вже довше облоги.

Петербургъ. Правительство російске заявило рѣшучо, що не думае карати своихъ офіцірôвъ котрі брали участь въ подѣѣ на пôвнôчнôмъ мори, божь се зрозумѣе каждый, що безъ причины прецѣнь до безборонныхъ рыболовôвъ не стрѣляли, потреба лишь доказати, що справдѣ межъ кораблями рыболовôвъ були японскій торпедовцѣ.

Мукденъ 14. Битва подъ Мукденомъ здаеть ся неминуча. На сходнôмъ крилѣ розвинули Японцѣ живу дѣяльность. Що денно приходить до поменьшихъ битвъ передныхъ сторожей. Росіяне острѣлюють гавбіцами японскій позиціи и безустанно ихъ непокоять. На поли вôйны прибувае що разъ больше свѣжихъ російскихъ офіцірôвъ. Росіяне покладають великі надѣѣ на балтійську фльоту.

Петербургъ 14. Всюда тутъ говорять, що битва подъ Мукденомъ е неминуча. Ґен. Ояма доставъ зъ Ню-Чвангу значну пôдмогу вôйська и теперь вôнъ вже цѣлковито приготованый до борбы о Мукденъ. Японцѣ намѣряють обойти лѣве крило російске, але въ сѣмъ мѣсци російскій позиціи суть сильно укрѣплені. Ґен. Лѣневич обнявъ вже проводъ надъ першою манджурскою армією.

Токію 14. Владивостоцкій панцирникъ „Громобой“ натрафивъ на скалу, и зôставъ сильно ушкодженый, такъ що грозило йому затопленє. Въ самъ часъ прийшли йому на помôчь другі корабли. Владивостоцка фльота не мае теперь вже майже нѣякого значѣня.

Петербургъ 14. Въ Портѣ Артура находить ся такожь жѣнка Ґен. Стесселя. Передъ кôлькома днями выслала она листъ до російскихъ міліонерôвъ въ просьбою о пôдмогу для раненыхъ и калѣкъ оборонцѣвъ Порту Артура. Въ своимъ листѣ она пише, що многі жовняры стратили обѣ руки, иньші одну руку або ногу, и черезъ се останутъ калѣками на цѣле житє.

Берлинъ 14. Доходять тутъ вѣсти, що Японцѣ збирають на захôднôмъ побережу Африки фльоту, щобы російску фльоту нечайно знищити.

Токіо 15. Въ недѣлю въ ночи заатаковали Росіяне Японцѣвъ въ форті Сунґшу, зôстали однакъ вôдперті зъ великими втратами. Залога Порту Артура перенесла ся зъ мѣста до форту Ліао-Тішанъ, тамъ такожь перенесено всѣ припасы. Ґен. Стессель задумавъ въ тôмъ фортѣ боронити ся до останку.

Лондонъ 15. Доносять тутъ, що ґен. Стессель е раненый и лежить въ шпиталю, однакъ команды надъ вôйськомъ не зложивъ. Вôнъ завôзвавъ цѣлу залогу, щобы радше згинула, якъ мае пôддати ся ворогови. Вôйсько въ наслѣдокъ браку живности и амуніціи дуже пôдупало на духу и домагае ся здачѣ крѣпости, однакъ офіцеры поддержують ихъ, а если паде на якого жовнѣра пôдозрѣнє, що хоче утѣкати, сейчасъ його стрѣляють.

Берлинъ 15. Доносять тутъ, що армія російска подъ Мукденомъ мае подостаткомъ живности и амуніціи а силы еѣ збôльшають ся зъ каждымъ днемъ.

Токіо 15. Розойшла ся поголоска, що ґен. Курокі зôставъ забитый. Поголоска ся оказала ся неправдивою и урядово зôстала заперечена. Вже всѣ майже форты Порту Артура находять ся въ рукахъ Японцѣвъ.

Петербургъ 15. Доходять тутъ вѣсти, що ґен. Ноґі, командантъ Японцѣвъ пôдъ Портъ Артуромъ небезпечно захорѣвъ. Після урядового обчисленя, спроваджено до Мукдену зъ поля битвы въ днях вôдъ 9-го вересня до 24-го жовтня 28478 раненыхъ и слабыхъ Росіянъ. Вчера выѣхало на поле вôйны 1500 резервовыхъ офіцирôвъ.

Петербургъ 15. Пануе тутъ таке пересвѣдченє, що Анґлія знова знайде якусь причину, щобы спинити балтійську фльоту въ еѣ подорожи.

Лондонъ 15. Пожичка Японська въ Лондонѣ и Ню Йорку зôстала вже довершена. Пожичка ся выносить 60 міліонôвъ долярôвъ.

Въ Гуль, Анґлія, розпочали ся вже переслуханя свѣдкôвъ въ справѣ подѣѣ на пôвнôчнôмъ мори, де російська фльота стрѣляла до фльоты рыболовôвъ. Свѣдки зъ фльоты рыболовôвъ зôзнавали пôдъ присягою. Ихъ зôзнаваня выходили на некористь Росіи. На фльотѣ ихъ не було жадной контрабанды военной, была лише живность и угле. Командантъ тои фльоты зôзнавъ, що вже 30 лѣтъ е морякомъ отже добре вже знае які дае ся сиґналы на мори, и якъ въ такихъ случаяхъ поступае ся. Зелене свѣтло на цѣлôмъ свѣтѣ е сиґналомъ рыболовôвъ, и таке свѣтло казавъ вôнъ на своихъ кораблях выставити. — Сѣ зôзнаня свѣдкôвъ будуть вôдтакъ предметомъ и основою нарадъ комісіи, котра збере ся въ Парижи.

Чіфу 16. Російскій торпедовець „Ростоpопный“ передер ся въ ночи дня 14-го падолиста, пôдчасъ морской бурѣ, зъ Порту Артура черезъ японску фльоту до Чіфу, щобы въ сей способъ перенести вѣдомости зъ крѣпости. Выправа ся цѣлковито удала ся. Ростоpопный плывъ вôдъ годины 11-ои въ ночи до 6 ои рано. Коли приплывъ до Чіфу, сейчасъ перенесено на сушу всѣ арматы, цѣла залога опустила торпедовець, котрый сейчасъ, высаджено въ воздухъ. Залога „Ростоpопного“ оповѣдала, що вôдносины середъ обложенцѣвъ въ Портѣ Артура е знаменитѣ. Подостаткомъ е живности и амуніціи. Вôйсько е доброго духа. На кореспондентôвъ робили тѣ оповѣданя враженє, що те е неправда, и що жовняры мали приказъ за горы такъ говорити.

Петербургъ 16. Ходить тутъ поголоска, що ґен. Стессель звернувъ ся до царя зъ просьбою о інструкціи, чи мае ся пôддати, бо Портъ Артура не выдержить вже довше облоги.

Лондонъ 17. Після депеши, яка тутъ наспѣла зъ Петербурга, царь мае намѣръ приказати здати Портъ Артуръ Японцямъ.

Вашінґтонъ 17. Американьскій консуль въ Чіфу телеґрафуе, що положене Порту Артура е скрайно критичне. Всѣ внѣшні фортифікаціи находять ся въ рукахъ Японцѣвъ. Залога вчера затопленого торпедовця „Ростоpопный“ перенесла свое оружіе и припасы на китайскій кружлякъ, котрый спуствивъ якорь недалеко російского консулату.

Римъ 17. Италійскій кореспондентъ телеґрафуе, що въ Портѣ Артура вôдъ початку облоги згинуло 30.000 жовнярôвъ и 1.000 цивільныхъ. Вôйсько уживае дуже злого пороху, котрый само приправляе. Вôйсько достае половину звычайнои порціи поживы, а цивільні лише чвертку.

Петербургъ 17. Вчера мавъ царь нараду зъ князями и ґенералами, на котрôй порѣшено, щобы ґен. Стессель вразъ зъ залогою, котра числить 5000 жовнярôвъ, опуствивъ Портъ Артура и пофнувъ ся на пôвостровъ Ліао Тішанъ.

Мукденъ 17. Єсли въ недалекôй будучности мае прийти до поважнои битвы въ Манджуріи, то початокъ мусять зробити Японцѣ. Польный маршалокъ Ояма концентрує на своимъ лѣвôмъ крилѣ и въ центрумъ значні силы вôйська. Безперечно мусѣвъ прийти до переконаня, що если хоче мати якійсь успѣхъ, то мусить зачати битву якъ найскорше, бо армія його пôдчасъ великои студени не може довше вытримати на отвертôмъ поли. Въ наслѣдокъ великои студени въ послѣдныхъ чотырохъ днях устала стрѣлянина пѣхоты и артилеріи, а жовняры не важать ся выходити зô своихъ укрѣпленъ. Обѣ арміи не мають въ таборѣ воды и мусять уживати зъ рѣки Чаке. Єсли наближить ся російскій жовнѣръ до рѣки неуоруженый, щобы набрати воды, то Японцѣ до него не стрѣляють. Такъ само роблять Росіяне. Японскій и російскій жовняры часто сходять ся разомъ надъ рѣкою, и роблять собѣ взаимно подарунки зъ тютюну, сцизорикôвъ, а навѣть зъ живности. Въ цѣлôй околицѣ, де стоять обѣ арміи, нема ничь дровъ длятого спроваджують ихъ на опалъ зъ далекихъ краѣвъ.

Петербургъ 17. На пôдставѣ найновѣйшихъ депешъ ґен. Стесселя пануе въ міністерствѣ вôйны пересвѣдченє, що Портъ Артура остоить ся ажь доки не прибуде балтійська фльота.

Чіфу 17. Три японскій торпедовцѣ приплынули тутъ нинѣ, щобы довѣдати ся, чи е тутъ торпедовець „Ростоpопный“. Коли довѣдали ся вôдъ японского консуля, що „Ростоpопный“ вже высадженый въ воздухъ, вôдплыли назадъ въ напрямѣ до Порту Артура.

Чіфу 17. Поленені Японцями Росіяне згôдно зôзнають, що въ Порті Артура амуніціи и живности е дуже мало. Межъ російскими ґенералами панують рôжні гадки, чи належить дальше боронити Порту Артура, чи треба здати ся.

Гуль, Анґлія 17. Переслухане свѣдкôвъ подѣѣ на пôвнôчнôмъ мори треває дальше. Всѣ они згôдно зôзнають, що анѣ японьскихъ пушокъ, анѣ амуніціи не було на покладѣ кораблѣвъ рыболовôвъ.

Петербургъ 17. Ґенералъ Ґріпенберґъ выѣхавъ нинѣ зô своемъ штабомъ зъ Вильна на поле вôйны.

Петербургъ 18. Ґен. Стессель телеґрафуе тутъ, що мае надѣю удержатись до прибутя балтійськои фльоты.

Токіо 18. Японцѣ сконцентрували свôй огонь на російскій арсеналъ въ Порті Артура и выстрѣливши 200 ґранатôвъ, высадили его у воздухъ.

Петербургъ 18. Въ цѣлôй Росіи збирають теперь складки грошевй на раненыхъ оборонцѣвъ Порту Артура и родинъ погибшихъ. Досвѣдъ показавъ, що дотеперѣшні складки приватні на цѣли вôйны опинились въ части въ кишенях злодѣѣвъ російскихъ урядникôвъ, котрі поробили маетки на патріотизмѣ. Навѣть тѣ грошѣ, які дала царица вдова, хтось укравъ. Коли отже російскій горожане довѣдали ся, що грошѣ які они складали на цѣли военні, цѣлкомъ тамъ не пішли, але до кишенѣ чиновникôвъ, перестали складати. Самѣ Росіяне прийшли до розуму, що годѣ имъ спомагати злодѣѣвъ, а нашѣ „русскіе“ въ Америцѣ слухають своѣхъ „чиновникôвъ“ и складають свою керванцю на „червоный хрестъ“ себто до кишенѣ ласыхъ на грошѣ, бо могуть сумнѣвати ся, чи грошѣ ихъ вôйну побачать, може утонуть въ мори, якъ будуть плисти до Росіи.

Словацкі резолюціи

принятй на всеславяньскôмъ зъѣздѣ въ St. Loius Mo., були слѣдуючі:

„1) не бажаемо нѣчо иншаго лишь се щобы зô Словаками такъ поступовано якъ зъ ихъ мадярскими спôвгорожанами въ Угорщинѣ, щобы Словаки мали таку саму рôвность и свободу якъ Мадяры.

2) домагаемось, щобы законъ о народностяхъ бувъ и буквально выконуваный, щобы его не обходили анѣ не занедбували, але чимъ скорше ввела въ житє, бо законъ сей зôставъ черезъ угорского короля узнаный и потверженый и до днесь не зôставъ знесеный анѣ законно змѣненый.

3) жадаемо, щобы въ тôмъ законѣ згаданѣ и забезпеченѣ права немадярскихъ народностей, отже и Словакôвъ замешкалыхъ въ Угорщинѣ, о скôлько они тикають ся школъ, культурныхъ институцій и судôвъ були въ житє введенѣ.

4) жадаемо, щобы приватнѣ культурнѣ словацкі добра, зложенѣ зъ грошей, рухомого и нерухомого маетку черезъ мадярскій урядъ вôдôбранѣ були назадъ звернені тимъ культурнымъ институціямъ вôдъ котрыхъ безправно зôстали вôднятй, а урядомъ замкненй культурнй словацкй институціи, щобы були знову народови словацкому звернені.

Се суть жаданя американьскихъ Словакôвъ въ користь Словакôвъ. Кривдъ тутъ выписувати не будемо. Словаки якъ правдѣвй мешканцѣ Угорщины люблять свою вôтчину и плачуть надъ еѣ упадкомъ. Любовь и вѣру до свои вôтчины заховали навѣть въ часѣ утиску. Жаданя Словакôвъ суть скромні, бо домагають ся лишь сего, щобы законъ принятый соймомъ и потвердженый королемъ зôставъ въ житє введеный. То все. Єсли тимъ нашимъ жаданямъ стане ся задосыть, любовь и вѣрность словацкого народа до его прадѣднои вôтчины многократно збôльшить ся.“

Резолюціи тѣ приняли за свои также представителѣ угорскихъ Русинôвъ, присутні на зъѣздѣ.

Безъ вступного до Р. Н. Союза!!!

Дорогі Братя Русины!

Руско Народный Со-Союзъ буде принимати здоровыхъ Русинôвъ въ мѣсяцю Сѣчню (Януару) 1905 безъ вступного вôдъ першого року жыття до 31, а вôдъ 31 до 45 за половину вступного.

Длятого приступайте братя численно, поки часъ, поки здоровле маете. Не вважайте на вашъ молодый вѣкъ, не вважайте на ваше здоровле, на вашу силу, бо то все якъ бы позичене. Днесь маете, завтра по нѣмъ. Рускій Народный Союзъ платить за 70 цнт. мѣсячного, 600 дол. посмертного за мужа, за утрату ока 100, за утрату ноги або руки 200 дол.; за жену 300 дол.

Записуйте свои дѣточки, бо достанете больше якъ въ якôй чужôй асекурацiи.

Вступайте громадно а нѣколи не пожалуете того марного гроша, котрымъ забезпечуете свою родину а и вашу любовь до родины.

К. Кирчѣвъ,
предс. Р. Н. Союза.

ПОВѢДОМЛЯЮ

членôвъ, котрі мешкають поза Ню-Йоркомъ а належать до вôддѣлу 66 Р. Н. Союза въ Ню-Йорку (гора мѣста), щобы прибули на мітинґъ дня 4 го Грудня 1904 до галѣ число 1341 Ave A о 6 годинѣ пополудни. На тôмъ мітинґу буде ся збирати 25 центôвъ на желѣзный фондъ Р. Н. Союза и буде ся читати всѣ рахунки зъ цѣлого року. Обовязкомъ каждого члена прийти на той мітинґъ, а хто за далеко мешкае и не може ся на мітинґу явити, нехай, що виненъ до Союза, пришле на мои руки а я всѣ въ книгахъ справлю и грошѣ пôшлю до головнои касы. Моя адреса есть:

Paul Ziatyk,
513 E. 70 St., New York City.

Памятайте на Рускій Нар. Фондъ въ Америцѣ.

Война. Где и якъ она ведесь? Хто еи выграе? Якъ великі Росія и Японія? Хто хоче мати вôдповѣдь на тѣ пытаня, най пришле менѣ въ листѣ на 30 цнт. стемплей и я вышлю ему книгу 12 цалей широку и 15 довгу зъ мапами и описанемъ цѣлого свѣта, зъ котрои о всѣмъ довѣдаесь. При тôмъ **даромъ** пôшлю Рахункову Таблицю, поучене о мѣрахъ и вагахъ и Політичный Катехизмъ. Сподаю рôжні амер. и краєві рускі КАЛЕНДАРѢ на 1905 р.

Пишѣть на адресъ:

M. J. MURIN, 231 Ashburton Ave., Yonkers, N. Y.

СПРАВЫ „СОЮЗА".

Головный Урядъ „Р. Н. С." на роки 1904—1906.

Головный предсѣдатель	КОНСТ. КИРЧОВЪ, 140 Essex Str. Jersey Ci y, N. J.
Головный секретарь	С. ЯДЛОВСКІЙ Box 76, Jersey City, N.J
Головный касіеръ	АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:

Мѣсто-предсѣдатель.........С. Митренко OLYPHANT, PA.

Заст. секретаря ....Йос. Кульчицкій BALTIMORE, M. D.

Заст. касіера ....А. Янковичь MC ADOO, PA.

Радни:

А. Валевскій..............St. Louis, Mo.
А. Семаницкій..............Trauger, Pa.
Кир. Дембицкій......Mahanoy Plane. Pa.
К. Кобанъ..................Olyphant, Pa.
Ал. Сорока.................Plymouth, Pa.
Иванъ Парилякъ........Terryville, Conn.

Ихъ заступники:

Ив Сенько......................Jessup, Pa.
Ив. Посипанко............Mc Adoo, Pa.
Ник. Домбровскій............Eleanor, Pa.

Контрольна комісія:

О. А. Улицкій............Ansonia, Conn.
Мих. Турковскій ....McKees Rocks, Pa.
Ив. Воргачь..............Mt. Carmel, Pa.

Головный організаторъ:

о. Н. Пôдгорецкій, box 31, Jersey City, N.J

ПОСМЕРТНІ ВѢСТИ.

✝

ПАВЛО КОЛОДѢЙЧИКЪ, членъ Р. Н. Союза вôд. 56 Allegheny, Pa. упокоивъ ся 17-го жовтня б. р. Покôйный походивъ зъ Вороблика кор., пов. Сянôкъ, Галичина. До Союза належавъ вôдъ 1902 р.

МИХАИЛЪ ПЛЕТЕНИКЪ, членъ Р. Н. Союза вôд. 1 Shamokin, Pa. зôставъ забитый въ роботѣ 7-го падолиста б. р. Покôйный походивъ зъ Лабовои, пов. Новый Санчь, Галичина. До Союза належавъ вôдъ Апрѣля 1904 р.

Вѣчная память!

Ч. 378. КВІТЪ $169.17

на сто шѣстьдесять девять долярôвъ и 17 центôвъ, котрі п. Настя Ковальчикъ отримала яко посмертну запомогу по Ильку Ковальчику зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

McAdoo, Pa., Aug. 13, 1904.

Настя Ковальчикъ.

Свѣдки: Михайло Крôль, Стеф. Поступакъ, М. Щирба.

Иванъ Посыпанко, предс., Дмитро Кавтура, секрет.

Ч. 418. КВІТЪ $300.00

на триста долярôвъ, котрі п. Илія Вѣльчацкій отримавъ яко посмертну запомогу по женѣ Маріи зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Shamokin, Pa. .... 1904.

Илія Вѣльчацкій.

Свѣдки: Афтанъ Дубець, Онуфрій Шимчикъ.

Гав. Малинякъ, предсѣд., С. Хорощакъ, секретарь.

Ч. 422. КВІТЪ К350.00

на триста пятьдесять коронъ, котрі п. Яковъ Габура (опѣкунъ) отримавъ яко посмертну запомогу по Томку Ковальчику для сирôтъ зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Бѣлцарева, Гал., 31 октобра, 1904.

Яковъ Габура.

Свѣдки: Ваньо Трохановскій, свящ. Өеоф. Ө. Качмарчикъ.

Ч. 430. КВІТЪ $300.00

на триста долярôвъ, котрі п. Теодоръ Гойсанъ (опѣкунъ) отримавъ для сиротъ яко посмертну запомогу по Михайлѣ Гойсанъ зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ черезъ ц. к. австро-угорскій консулятъ въ Ню-Йорку.

New York, N. Y., Nov. 11, 1904.

(пôдпись не читкій), ц. к. генеральный консуль.

Ч. 429. КВІТЪ $50.00

на пятьдесять долярôвъ, котрі п. Марія Салонъ отримала яко надзвычайну запомогу для утриманя родины зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Shamokin, Pa. .... 1904.

Марія Салонъ.

Свѣдки: С. Хорсщакъ, М. Копчко.

Гав. Малинякъ, предсѣд, С. Хорощакъ, секр.

Рухъ
въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

БРАТСТВО

св. О. Николая въ Lopez, Pa., вôддѣлъ Р. Н. Союза 89, буде принимати въ мѣсяцю Новембру новыхъ членôвъ безъ вступного. Дня 27 Новембра вôдбуде ся рôчный мітинґъ. Будуть читати ся рôчні рахунки и выбирати новый урядъ. Котрый членъ не прийде на сей мітинґъ, заплатить 50 центôвъ кары.

М. Таньчакъ, предсѣдатель, В. Фецишь, секретарь.

БЕЗЪ ВСТУПНОГО.

Братство св. АА. Петра и Павла, вôддѣлъ 46 въ Plymouth, Pa., принимае новыхъ членôвъ безъ вступного до братства и до Союза вôдъ 16. до 30. Новембра 1904.

Ст. Прибылъ, предсѣд., С. Гринякъ, секрет., 544 West Main St., Plymouth, Pa.

ДОБРА НАГОДА.

Братство св. Арх. Михаила, вôд. 14 Р. Н. Союза въ St. Louis, Mo. буде принимати новыхъ членôвъ въ мѣсяцю Новембру до братства безъ вступного а до „Союза" пôсля новыхъ статутôвъ. Прото нехай кождый, хто еще не належить до братства, приступае сейчасъ, бо нѣхто не знае, що го чекае днесь а що заранъ.

Голосити треба ся на адресу секретара братства:

Mr. Gregory Kopcha,
173 George st., St. Louis, Mo.

Зъ Уряду Братства: М. Ридзикъ, предс., А. Валевскій, кас., Гр. Копча, секр.

БРАТСТВО

св. О. Николая въ Перть Амбой, Н. Дж. вôддѣлъ 104 Р. Н. Союза, буде принимати новыхъ членôвъ безъ вступного на мітинґу дня 4-го Децембра. На той мітинґъ взываю всѣхъ членôвъ, щобы ся зъявили и выплатили свôй довгъ, бо буде ся здавати рахунки зъ цѣлого року и выбирати новый урядъ. Котрый членъ не явить ся, заплатить кары $1.00, урядники $2.00.

К. Шкуратъ, Н. Ваврчакъ, Р. Сидоръ.

ПОВѢДОМЛЕНЄ.

Братство Усп. Пресв. Богородицѣ въ Allegheny, Pa. ч. 56 Р. Н. С., дня 11-го Децембра буде вôдбувати рôчный мітинґъ. Кождый членъ мае ся явити въ гали о 1-ôй годинѣ пополудни пôдъ карою $1.00 и о скôлько можности вырôвнати свôй довгъ. Рôвножъ кождый членъ мае заплатити по 25 цт. якъ се читаете въ „Свободѣ" вôдъ головного Уряду Р. Н. Союза, иначе буде вылученый зô Союза а вôдтакъ и зъ братства. Старайте ся братя тримами єдность якъ до того часу было. Члены, котрі суть на плейзахъ (до $2.00 тикетъ вертаный) моють ся ставити; єли тикетъ коштуе повысше двохъ долярôвъ мають увѣдомити предсѣдателя пôдъ адресою: П. Ґерляхъ, Box 52, Wilson, Pa., Alleh. Co. Лишь въ разѣ недуги членъ може бути увôльненый вôдъ присутности на тôмъ мітинґу. Проґрама: 1) справоздане рахункôвъ зъ цѣлого року; 2) выбôръ нового уряду; 3) принимане новыхъ членôвъ безъ вступного до братства. — Братя Русины, котрі не належите ще до жадной орґанізаціи, вступуйте до братства и Р. Н. Союза, нехай славнымъ стане нашъ народъ рускій въ чужôй земли.

П. Ґерляхъ, предсѣдатель, М. Турковскій, секретарь, П. Ґера, касіеръ.

ПОДАЄМО

до вѣдомости Русинамъ въ Ню Йорку якъ и членамъ братства св. Володимира вôд. Р. Н. Союза 108, що наше братство утримуе мітинґи въ кожду Суботу передъ першимъ, точно пôвъ до девятои годины вечеръ, въ гали Блащиньского на 5 улици число 414. Котрі Русины еще не належать до жадной орґанізаціи нехай прийдуть до насъ, а мы ихъ приймемъ радо якъ своихъ братôвъ. До братства платить ся 25 ц. мѣсячне, за котрі братъ мае въ разѣ слабости $5.00 тыжневои запомоги. Тожь не вôдкладайте братя ино вступайте заки часъ.

Вôдъ Уряду Братства: А. Вовкъ, предсѣдатель, А. Шеремета, секретарь, Я. Лошко, касіеръ.

ОГОЛОШЕНЄ.

Повѣдомляю всѣхъ членôвъ братства св. Андрея Ап. въ Бреславъ, Па., вôддѣлъ 30, що рôчный мітинґъ вôдбуде ся дня 25-го Децембра. Мітинґъ зачне ся о другôй годинѣ пополудни зô слѣдуючимъ порядкомъ: Перше буде ся принимати новыхъ членôвъ до братства за $1.50 вступного, друге буде ся читати розходъ и доходъ зъ цѣлого року и трете буде ся выбирати новый урядъ на рôкъ 1905. Тожь напоминаю всѣхъ членôвъ, щобы ся зôйшли на той мітинґъ и вырôвнали свôй довгъ, щобы мы могли всѣ книжки и касу передати новымъ урядникамъ въ порядку. Котрый членъ безъ важнои причины не появить ся на той мітинґъ и не вырôвнае свôй довгъ, заплатить кару 50 цт. а урядникъ $100. Повѣдомляю такожь що кождый членъ мае заплатити въ мѣсяци Децембру по 25 цт. на желѣзный фондъ.

Панько Леньо, секретарь, Christopher, Pa., Luzerne Co.

БРАТСТВО

св. АА Петра и Павла въ Фредериктавнъ, Па., вôддѣлъ Р. Н. Союза 6, взывае всѣхъ своихъ сполубратôвъ, щобы ся явили на рôчнôмъ мітинґу дня 18 Децембра 1904 пôдъ карою $1.00 и вырôвнали свои належитости. На тôмъ мітинґу буде ся рахувати рôчні доходы и розходы и выбирати новый урядъ.

Иванъ Петраско, предсѣд., Вас. Молнаръ, секретарь.

БРАТСТВО

св. Отця Николая въ Питсбурґу, Па., вôддѣлъ Р. Н. Союза 53, буде принимати на мітинґу дня 11-го Децембра 1904 новыхъ членôвъ безъ вступного. Всѣ ті члены позамѣсцеві, котрыхъ тикетъ не коштуе больше якъ $1.50, безусловно мають явити ся на мітинґъ. Хто буде собѣ се легковажити заплатить одного доляра кары.

А. Журавъ, секретарь.

БРАТСТВО

св. Арх. Михаила въ Шамокинъ, Па. буде утримовати рôчный мітинґъ дня 11-го Децембра 1904 въ публичнôй школѣ на Брейді. На тôмъ мітинґу буде ся принимати новыхъ членôвъ до 35 лѣтъ безъ вступного.

С. Хорощакъ, секретарь.

БРАТСТВО

св. Петра и Павла въ Донло, Па., вôддѣлъ Союза 61, повѣдомляе своихъ членôвъ, щобы явили ся на рôчный мітинґъ дня 11 Децембра 1904 и вырôвнали свôй довгъ. На мітинґу буде вôдчитане рôчне справоздане зъ доходôвъ и розходôвъ и буде выбиратись новый Урядъ.

А. Цінґель, секретарь.

ТОВАРИСТВО

„Запороска Січ" відбуде річний мітинґ дня 4 Грудня в Суботу під ч. 46 Ave A. в New York, N. Y. На сім мітинґу буде ся примимати нових членів без вступного. — В. Партика, секретар.

ПОВѢДОМЛЯЄМЪ

всѣхъ членôвъ тов. „Любовь" въ Филаделфіи, вôддѣлъ Союза 45, щобъ кождый явивъ ся на рôчный мітинґъ 11-го Децембра 1904 пôдъ карою 50 цт. а урядникъ пôдъ карою $1.00, бо маємъ важні справы до полагодженя, якъ выбôръ нового уряду на другій рôкъ и т. п. На сѣмъ мітинґу будемо принимати членôвъ котрі не мають больше якъ 30 лѣтъ такъ до товариства якъ и до Союза безъ вступного, а повысше 30 лѣтъ за половину вступного. Горнѣть ся хлопцѣ, спомагайте своє. Товариство маємо добре, прийдѣть!

Урядники: Яцко Петриковичь, Стеф. Мусяла, Теод. Коханъ.

ПОВѢДОМЛЯЮ

всѣхъ членôвъ братства св. Йоана Хрестителя въ Бофало, Н. Й., вôд. Союза 15, що рôчный мітинґъ вôдбуде ся 4-го Децембра, початокъ о 1-ôй годинѣ пополудни. На той рôчный мітинґъ мае ся кождый членъ явити. Буде ся выбирати новый урядъ и читати справоздане рôчного доходу и розходу. Котрый членъ не явить ся на тôмъ мітинґу буде караный на суму 50 цт., а урядникъ 1 доляра. Рôвножъ прошу всѣхъ членôвъ свôй довгъ выспокоити такъ до братства якъ и до Союза.

Петро Коваль, предсѣдатель, Н. Лещишинъ, секретарь бр. Н. Серединьскій, сек. Союза.

— Даємо до вѣдомости Русинамъ въ околици Прайсбурґъ, Па., що братство св. Василія Великого въ Priceburg, Pa., вôддѣлъ Союза 19, принимае новыхъ членôвъ вôдъ 16-го Октобра 1904 ажь до 1-го Януара 1905 цѣлкомъ безъ вступного до братства. Братя Русины! Спѣшѣть чимъ скорше и приступайте до нашого братства и до Р. Н. Союза. Дуже добра нагода приступити безъ вступного. Котрі не стоите ще у жаднôй орґанізаціи не жалуйте тихъ пару центôвъ платити мѣсячно до братства и до Р. Н. Союза, бо у салонѣ, якъ знаєте, богато больше пôде.

Стефанъ Сисакъ, секретарь.

ДАЛЬШІ ЖЕРТВЫ

на будову рускои гр. кат. церкви въ Ст. Луисъ Мо.

Пр. Марфутъ	3.00
Гер. Лига	1.00
П. Климковскій	50
Іоанна Павелчакъ	50
І. Смерекъ	2.00
І. Курила	3.00
И. Яцканичь	1.00
П. Мотыка	1.00
І. Сысакъ	1.00
Г. Уршулякъ	2.00
І. Риджаничь	1.00
І. Павелчакъ	50
Г. Валентикъ	1.00
Сем. Криницкій	1.00
Марта Валентикъ	50
Анд. Риджикъ	1.00
С. Ханоникъ	1.00
І. Аєрсъ	1.00

Въ справѣ жертвъ на Народный Фондъ и Руску Бурсу.

Нехай нѣхто не посилае спису жертводателѣвъ анѣ грошей на сі цѣли до редакціи »Свободы«. И списъ жертвъ и грошѣ треба посилати впростъ на адресу:

Rev. Paul Tymkievich,
69 Linden St., Yonkers, N. Y.

а на чекахъ и моніордерахъ написати John Glowa, treasurer N. F. — О. Тимкевичь доставши те все, запише докладно у книжки, списъ жертводателѣвъ пришле намъ до оголошеня въ »Свободѣ« а чекъ або моніордеръ зашле касіерови Ив. Ґловѣ въ Екселсіоръ, Па.

Просимо сего порядку всегда держатись. Такій порядокъ мусить бути, инакше нѣ списъ жертводателѣвъ, нѣ выказъ вплынувшихъ грошей не може бути правильно и скоро оголошуваный.

Редакція „Свободы".

Збирайте жертвы на „Руск. Народн. Фондъ".

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Падолистъ.

24	Ч.	Викторъ и Викентій
25	П.	Іоаннъ и Нилъ
26	С.	† Св. Іоаннъ Злат.
27	Н.	† Св Филипъ Апост.
28	П.	Гурій (Начало Поста)
29	В.	† Св Ап. и Єв. Мафтей
30	С	Григорій чудотворець

— НА будову руського народного театру у Львовѣ зôбрано доси 117.482.19 коронъ. Будова театру вже розпочала ся, и передъ зимою буде вже зрôвнана и пôдготована пôдъ фундамента площа, на котрôй стане нашь театрь.

— ВЪ Ґомелю въ Росіи вôдбуває ся теперь процесъ о заворушеня противидôвськй въ 1903 роцѣ. Пôдчасъ розправы заявивъ капітанъ тамошнои поліціи Чернолускій, що жыди самѣ выкликали заворушеня. Однакъ многѣ свѣдки зôзнали, що Чернолускій позволивъ ворохобникамъ нищити и рабувати жидôвськй склепы, и що вôнъ загрозивъ жидамъ, що коли будуть важитись на російське добро, то каже до нихъ стрѣляти. Полісменъ Лукінъ зôзнавъ, що Чернолускій приказавъ поліціи стрѣляти до жидôвъ и пôдчасъ стрѣлянины оденъ жидъ зôставъ раненый.

— РЯДЪ російскій не є вдоволеный зъ выбору Рузвельта на президента Спол. Державъ. Нѣколи въ Росіи не сподѣвали ся, щобы вôнъ дôставъ таке велике число голосôвъ. Ходить тамъ такожь поголоска мѣжь народомъ, що Рузвелтъ є жидомъ, и перше називавъ ся Розенфельдъ.

— ЧИСЛО населеня восходныхъ Індій взросло вôдъ року 1891, якъ подає статистика о 40 міліонôвъ мешканцѣвъ. Всѣхъ мешканцѣвъ є тамъ теперь 300 міліон. Въ Индіи говорять 185 язиками, а нарôдъ належить до 8 рôжныхъ релігій. Въ роцѣ 1902 згинуло тамъ 36 тисячь людей вôдъ дикихъ звѣрѣвъ, вужôвъ и крокодилѣвъ. Тигры роздерли 1040 людей; леопарды 609; вовки 307; другі дикі звѣрята 904, а ѣдовиті вужѣ 23,166. Забито 14984 дикихъ звѣрôвъ а 81,284 змѣй.

КОРОЛѢВСКІЙ ОБѢДЪ БЕЗЪ ПИВА И НАПИТКÔВЪ.

Дня 17 жовтня 1904 р. приѣхавъ сербскій король Петро до Софіи, болгарськои столицѣ, де йому въ консулятѣ приготовлено обѣдъ. Столы були гарно прибрані и заставлені рôжными смачными стравами и напитками. Красувались тамъ рôжні горѣвки, коняки, вина, шампаны и пива. Коли сѣвъ король Петро за стôлъ и побачивъ рôжні напитки, сейчасъ заявивъ, що вôнъ нѣколи жадныхъ алькоголічныхъ напиткôвъ не пе. Тогдѣ нѣхто изъ гостей не посмѣвъ вотворити нѣ одной фляшки зъ напиткомъ, коли поважный гôсть не пивъ. Слава такому королю за добрый примѣръ для свого народа.

Всячина.

ФРАНЦІЯ И ПАПА.

Борба французького правительства зъ духовеньствомъ продовжаєсь. Въ тôй борбѣ французьке правительство мае въ парляментѣ 318 послôвъ яко сторонниковъ, пôдчасъ коли оборонцѣ духовеньства мають 230 послôвъ за собою. Посолъ Комбъ выступивъ въ парляментѣ рѣшучо противъ декотрыхъ епископôвъ и кардиналôвъ, котрыхъ робота выходила на некористь правительству и обмежувала свободу французького народа. Ихъ робота є вымѣрена проти французькои републики, они хотять загарбати управу державы въ свои руки, щобъ не свѣтскѝ люде, але духовеньство управляло державою. Панство, говоривъ посолъ Комбъ, постоянно стремить до того, щобъ знищити републику, знищити свободу, завести у Францiи королѣвъ, и въ сей способъ зробити зô свобôдноѝ державы — невôльничу. Щобы забезпечити державу и свободу и поступъ народа передъ ударами духовеньства, найлѣпше буде — каже посолъ Комбъ, вôддѣлити церковь вôдъ державы, такъ, якъ се є въ Америцѣ, въ Сполученыхъ Державахъ. И если такъ справдѣ стане ся, то се буде великимъ крокомъ на передъ. Нехай пôдпирають духовеньство рôжныхъ церковь сторонники тыхъ церковь, а не щобъ церкви и духовеньство було тягаромъ державѣ. Отъ припустѣмъ, що тутъ въ Америцѣ державною церквою булабы церковь протестантська, то при нетерпимости релігійнôй, яка мѣжь всѣми церквами панує, певно не обôйшлось бы безъ вкорочуваня правъ католиковъ. Припустѣмъ однакъ, що державною церквою булабы тутъ церковь католицька, отже, що Айришѣ малибы тутъ власть. Щожь тогдѣ дѣялось бы зъ Русинами уніятами?

Теперь, коли Айришѣ не мають власти, то водять Русинôвъ за нôсъ и стремлять до того, щобъ заволодѣти маєтками уніятськихъ церковь и поробити зъ нихъ римокатоликôвъ. Они теперь не мають власти, а що выробляють, але щобы то було якбы не дай Боже они дôстали власть въ свои руки. Отъ возьмѣмъ православну Росію, якъ тамъ переслѣдували и еще теперь переслѣдують уніятôвъ и другѝ церкви! Чому? Бо церковь православна є тамъ державною церквою а рядъ хоче, щобы всѣ були православными. Возьмѣмъ католицку Австрію, а передовсѣмъ Галичину, де жиють уніяты Русины и римо-католики Поляки. — Донька руського мужика пôшла на польскій вôдпустъ и купила собѣ якусь шматку, котру продавали Єзуиты. Се мавъ бути шкаплѣръ, котрый носять Поляки на шиѣ. Дѣвчина не знала, що то є, завѣсила собѣ на шию и прийшла до дому. Коли побачивъ се еѣ батько, казавъ еѣ се выкинути, бо Русины уніяты жадныхъ шматокъ на шиѣ не носять. Дѣвчина и выкинула. Але на тôмъ не конець, бо побачивъ се сусѣдъ Полякъ, заскаживъ Русина за обиду римо-католицкои религіи и Русина-уніята засудивъ католицкій судъ на 3 мѣсяцѣ тяжкои вязницѣ.

Ось маєте гараздъ, де яканебудь церква є державною. Мудро робить Франція, що хоче вôддѣлити церковь вôдъ державы, бо свобода религійна є запорукою свободы народа.

БѢЛА МУРИНКА.

Въ берлиньскôмъ паноптікумъ выступає двоглядна муринка Анамуа — зовсѣмъ бѣла. Для контрасту выступає зъ нею еѣ, якъ кажуть, сестра, чорна якъ уголь муринка. Анамуа переѣхала Америку и Европу и всюда выкликувала сензацію своимъ выглядомъ. Всѣ черти еѣ лиця вказують на еѣ муриньске походжене. Але якъ лучають ся бѣлѝ воробцѣ, круки, мыши и т. п., такъ природа запуткувала собѣ зъ якоись муриньскои сѣмѣ въ Африцѣ и обдаровала еѣ бѣлою донькою. Родичѣ мали убити сего „бѣлого чорта“ — бо мурины представляють собѣ злого духа бѣлымъ — але лучивъ ся пôдъ рукою якійсь американьскій купець, котрый купивъ дитину за марницю — зеркальце и зробивъ добрый интересъ. Коли дитина пôдросла, возивъ еѣ по всѣхъ мѣстахъ и показувавъ въ кольосеяхъ спершу на власный доходъ, а пôзнѣйше, якъ муринка прийшла до розуму, почали обоє дѣлити ся грôшми. Муринка мае бути бѣла якъ снѣгъ, очи у неи червонѝ, якъ у нашихъ „альбіносôвъ“, а волосе на головѣ блискучо золоте.

НАЙШВИДШЕ И НАЙПОВÔЛЬНѢЙШЕ.

Анґликъ Джемсъ Джексонъ слѣдивъ вôдъ давна найбôльшѝ и найменьшѝ швидкости рôжныхъ истотъ и предметôвъ, що порушають ся такимъ або сякимъ способомъ. Отсе кôлька цѣкавыхъ обчисленъ. Середною мѣрою нехай намъ послужить швидкôсть чоловѣка, що йде звычайнымъ ходомъ 4 кільом. на годину. Отже швидкôсть его выносить 1 метеръ и 11 центим. на секунду. Чоловѣкъ, що спинає ся на гору, робить въ тôмъ самôмъ часѣ 8 до десять центим., на сходы 15 центим. Протягомъ секунды читаємо 38 міліметрôвъ звычайного друку (міліметеръ — се тысячна часть метра). Ударене пястукомъ выносить 8 и пôвъ метра на сек., а предметъ такои самои силы, якъ пястукъ, коли паде зъ горы, перебѣгає на сек. вже 10 метрôвъ; проте корыстнѣйше є дôстати пястукомъ, якъ такимъ самымъ каменемъ, спадаючимъ зъ горы. Найповôльнѣйше посуває ся... зрôсть нôгтя, бо лишень двѣ міліоновѝ части міліметра на сек. Бамбусове дерево росте тысячѣ разôвъ скорше. Натомѣсть свѣтло перебѣгає на сек. 300 тысячь кільом, а електричнôсть гонить по мѣдевôмъ дротѣ зô швидкостію 463 тысячь кільом. Слимакъ робить пôвтора міліметра на сек. Яструбъ 16 метрôвъ, перепелиця 18, голубъ 27, муха 53, ластôвка 67, дятель 89 метрôвъ. Голосъ у воздусѣ летить на сек. 333 метры, карабѣнова куля, 500 до 600 м., голосъ у водѣ 1.500 м. Потôкъ пересѣчно плыве 1 м., плывакъ зъ бѣгомъ воды 3м., лижваръ на ледѣ 10 м., пароходъ на мори 10 до 12 м., буря 17 до 20 м., гонча собака около 20 м., поспѣшный поѣздъ 18 до 25 метрôвъ на секунду.

ЩО ЄСТЬ ПРИЧИНОЮ ГРОМУ?

Коли блисне, а потôмъ вчуемо страшенный гукъ у воздусѣ, то кажемо, що гремить. Зъ того здогадуємо ся заразъ, що межи блискавкою а громомъ єсть якась причинова звязь и кажемо, що блискавка єсть причиною грому. А що єсть блискавка? То електрична искра, яка перескакує зъ одної верствы хмаръ на другу. Въ тôй хвили, коли она перескакує, робить ся той страшенный гукъ, званый громомъ, але що свѣтло блискавки скорше доходить до нашого ока, якъ гукъ до нашого уха, то ажь по блисеню чуемо грôмъ. Але якъ може тота електрична искра робити у воздусѣ такъ страшенный гукъ? Се було для насъ ажь до недавна загадкою. Доказуемо, що искра перескакуючи зъ одної хмары на другу робить у воздусѣ въ тôмъ мѣсци, куды перелѣтає, незвычайно скоро порожне мѣсце; воздухъ падає вôдтакъ въ то порожне мѣсце також зъ незвычайною скоростію и силою и выкликує той гукъ, що его звемо громомъ.

А хибажь не буває и такъ, що неразъ блискає, але грому не чути? Люде кажуть тодѣ, що блискає на погоду. Чейже и въ сѣмъ случаю искра електрична порушає воздухъ, чомужь не чути грому? Найновѣйшѝ розслѣды американьского ученого, професора Тробріджь (Trowbridge), показали, що причиною грому єсть щось иньшого. Вôнъ при своихъ наукових розслѣдахъ, котрѝ намъ тутъ годѣ описувати, уживъ до вытворюваня искры електричнои дуже великои силы електричнои, а при тôмъ зробивъ ще такъ: вôнъ намочивъ два куснѣ дерева у водѣ, обвинувъ ихъ ватою, котру також добре змочивъ и вôдтакъ перепускавъ черезъ нихъ токъ електричный. Искры перескакували зъ одного дерева на друге, а при тôмъ робили такъ страшенный гукъ, що вôнъ мусѣвъ заткати собѣ уши та ще й обвязати собѣ голову грубою хусткою, щобы его выдержати. Вôнъ прийшовъ до того переконаня, що пôдчасъ перескакуваня искры роблять ся зъ водної пары и воздуха ґазы, котрѝ, запалюючись рôвночасно вôдъ искры, выбухають и роблять страшенный гукъ. То само пôсля того ученого дѣє ся и у воздусѣ въ хмарахъ, коли блискає и длятого гремить. Причиною грому єсть отже выбухъ мѣшанины ґазôвъ водня зъ киснемъ, запаленои електричною искрою.

ПОСТУПЪ ВЪ БИТВАХЪ.

Вôдъ часу якъ ествують на свѣтѣ вôйны, все ворожѝ стороны уживали окрôмъ звычайного оружя також богато рôжныхъ хитрыхъ способôвъ, котрыми взаимно собѣ шкодили. Въ сучаснôй російско-японськôй вôйнѣ уживаєсь також такихъ способôвъ. Однымъ зъ нихъ є т. зв. кôньскѝ кулѣ. Є се деревлянѝ кулѣ зъ понабиваными вôстрями, зладжеными такъ, що въ кождôмъ положеню тупе вôстре сторчить все до горы. Для кавалеріи є вони пострахомъ, бо порозкидуванѝ на вузкихъ гôрскихъ дорогахъ, страшно калѣчать конѣ, вбиваючи ся имъ въ ноги та роблячи ихъ неспосôбными до дальшои службы. Кôньскѝ кулѣ стережуть тому дуже добре таборъ передъ нечайнымъ нападомъ въ ночи. Уживають ихъ такъ Росіяне якъ Японцѣ. Другимъ способомъ нищеня ворога є тоѝ дротянѝ, кольчастѝ плоты, про котрѝ читаємо заєдно въ телеґрамахъ, що доносять о приступахъ на Портъ Артуръ. Дроты зъ колючками є прикрѣпленѝ до множества стовпôвъ и такъ помотанѝ, що творять сѣть, черезъ яку майже годѣ передôстати ся а въ якôй неприятельскѝ вôддѣлы бувають выстрѣлюванѝ до ноги, заки вспѣють зъ неи выдобутись. Японськѝ вояки носять при собѣ ножицѣ до перетинаня тыхъ дротôвъ. Иншу несподѣванку для нападаючихъ полкôвъ творять пôдземнѝ міны, запалюванѝ при помочи електричности. Про дѣлане тыхъ мінъ знаємо також зъ телеґрамôвъ. Мало звѣсна єроля ровôвъ, натыканыхъ въ серединѣ острыми палями, а зверха прикрытыхъ галуземъ и т. п. Першѝ ряды пѣхоты гинуть до одного вояка, коли попадуть на такій наѣженый острыми палями рôвъ, ажь зовсѣмъ его загатять, такъ що дальшѝ ряды можуть переходити по трупахъ.

ЄСЛИ на якôмъ плейсѣ васъ є 10 до 15 Русинôвъ а хотѣли бысте приступити до Союза, то заложѣть собѣ маленьке братство и напишѣть про се головному предсѣдателеви Konst. Kyrczow, 140 Essex Str., Jersey City, N. J. а вôнъ вамъ дасть близшѝ поясненя и пришле потрѣбнѝ рѣчи.

JOHN J. CAMPTON

Католицкій похоронникъ.

Вынаймае тано керичѣ — ту и на околицю. —

410 WEBSTER STR., - SHAMOKIN PA.

ГАВРІИЛЪ МАЛИНЯКЪ

WHOLESALE

Cor. Franklin & Spruzheim Sts. SHAMOKIN, PA.

Beer

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.

Братя! замовляйте у свого!

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?

CONDRAD LOTZ,

305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

оправляе книжки всѣлякого рода, хочь бы якъ розтрясенй. Також робить книжки для братствъ, церковь, бизнесменôвъ и т. д. За роботу ґварантуе.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read

The International Socialist Review

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

СЕМАНЪ МИТРЕНКО

готельничій

на River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарненько?
Запытай ся де Митренко;
Готель, виску, пиво мае,
Повнй склянки доливае.
Є цитара, є и галя
На мітинґи, на забавы:
Тамъ посидишь, погуляешь,
Вчуешь неодно цѣкаве, —
А що выпешь, то знай брате.
Пôде дальше, якъ у пяты!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. ГОЛОДА

38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ достане найздоровшй и найтаншй напитки всякого рода и пораду, де найлучше купити шифкарту.

Dr. F. J. Meek,

(МИКОЛАЙЧИК.)

СПЕЦИЯЛІСТ СЛАБОСТЕЙ ЖІНОЧИХ, ДИТЯЧИХ І ВЕНЕРИЧНИХ.

Жени при породі дізнають особливої опіки.

Офис 227 N. Shamokin Str. SHAMOKIN, PA. | Телефон Nr. 1673

Юліянъ Копистяньскій

(JULIAN KOPYSCIANSKI)

424 Shamokin Str., ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлѣпшй напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого ґатунку, горѣвки доскональй, цигара дуже добрй.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька!

ST. HERMANS BENEVOLENT Society. ORGANIZED FEBR. 1883 ROCHESTER, N.Y.

Выробляе братскі машлѣ, шапки, бôдзнаки, хоругвы, уніформы.

Цѣнникъ и пробы высылаедаромъ.

Можете писати до насъ по руски, словеньски або польски.

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co Ld.

— въ —

SHAMOKIN, PA., 327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново урядженый. Новый дôмъ великій, красный, который компанія купила 1896 року за $18.000 доказуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнй Русины належать до той компаніи, купуючь зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $5,500.00 Заряджують нимъ:

Н. Габура, М. Колодѣй.

ИВАНЪ ГЛОВА

JOHN GLOVA (POSTMASTER)

— въ —

Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякй потребнй рѣчѣ до житя. якъ також можна купити убраня майнерскй и звычайнй.

Посылае також грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.

☞ Продае шифкарты. ☜

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштуе сего пива, то иншого вже не хоче пити.

Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,

435 to 455 N. 7-th Str.

SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333. NIGHT CALL 4854.

ПЕРША РУСКА БУЧЕРНЯ ВЪ SCRANTON, PA.

Михайла М. Югаса

314 THIRD STREET

Хочешь купить добре мясо,
Шинку чи смачныхъ ковбасъ,
Не трать брате грошей й часу,
Лишь пытай ся, де бучеръ Югасъ.

Вôнъ всѣлякe мясо мае,
Зъ людьми красно розмовляе
И поруски, по словеньски,
По анґлицки и по польски.

Зъ него Русинъ, бучеръ славный,
Къ добрôй справѣ всегда справный,
За рускій нарôдъ крѣпко стоить,
Вражды люцкой ся не боить.

Тожь Рус намъ треба знати,
Що єго тре пôдпирати;
Красно зважить, въ папѣръ запакуе,
Бучерня чиста, ажь ся серце радуе.

Мы, Руснаки не жалуемо,
Вôдъ Югаса все мясо купувати будемо,
Бо вôнъ у Scranton найлѣпше мясо мае,
О тôмъ кожда дитина навѣть добре знае:

Тожь милй братя, нѣкуда ся не волочѣть,
До найлѣпшои бучернѣ до Югаса ходѣтъ
Добре, тано, справедливо
Чисто, смачно и уптиво!

Перша Руска Торговля и Рукôдѣльня

РИЗЪ И ЗНАРЯДÔВЪ ЦЕРКОВНЫХЪ

у Львовѣ

поручае богато заосмотреный складъ всѣлякихъ товарôвъ церковныхъ.

Принимае замовленя на всякй роботы зô золота, срѣбла, бронзу и иншихъ металѣвъ, якъ также до вôдновленя, позолоченя и посрѣбленя всякй церковнй и домашнй знаряды.

Всякй посылки полагоджуе вôдворотною почтою. Все выконуе въ найкоротшôмъ часѣ и по найнизшôй цѣнѣ. На жаданє высылае цѣнники богато іллюстрованй.

Е. Спожарскій и В. Устеньскій,

ул. Руска Ч. 1., Львовъ, Austria, Galicia.

СВѢТОВА ВЫСТАВА ВЪ ST. LOUIS

Кождый, хто зъ Братôвъ-Русинôвъ прибѣде звидѣти славну свѣтову выставу въ St. Louis, Mo. нехай не пожалуе зайти до

перворядного руского салону

АЛЕКС. ВАЛЕВСКОГО

а тамъ знайде все здорові напитки та цигар, а що найголовнѣйше: добру пораду, помôчь и услугу черезъ цѣлый часъ.

Також пригадуе ся ласкавôй памяти, що спродае танй а добрй шифкарты и высылае грошѣ до краю.

Aleksander Walewskyj,
175 St. George St., St. Louis, Mo.
Bell 'Phone Blue 1254.

Ген Русини! чи знаете вы дорогу до дешевого и доброго куп.. на? Она веде просто до

Юрія Хиляка

въ OLYPHANT, PA.

Вы его певно добре знаете. Въ него знайдете одинокій, найдешевшій, найлучшій и наймоднѣйшій сторъ зъ убранями. Купите добре „шифкарту" и скоро а безпечно пôшле вамъ грошѣ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то вже все — нѣ! Вôнъ мае ще найпараднѣйшій салунъ въ мѣстѣ пôдъ назвою:

Anthracite Hotel.

Тамъ доперва погоститеся, якъ въ рôдной бабки на весѣлю.

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ

TROMETTER'S

(Трометеръ)

при Рединьскôмъ дипѣ въ Shamokin, Pa.

Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ

Въ кождôмъ часѣ можна дôстати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы прилагодженй на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремй комнаты для родинъ. Найлучшй вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже мала.

ДОВОДЫ И БЛАГОДАРЕНІЯ.

Одными тôлько доводами лѣкарь може доказати, що въ дѣйствительности вылѣчилъ хорыхъ людей. Читайте оголошеня другихъ лѣкарей, по въ нихъ не знайдете, щобы другій лѣкарь мавъ доводы або благодаренія своихъ паціентôвъ. Длятого-то, понеже хвалятся тôлько, що суть укôнчеными лѣкарами, а неразъ слабость не тôлько не вылѣчать; но побôльшать, то чи-жь тіи лѣкари могуть мати доводы вдячности и благодаренія? Николи!

Мы знові, которы дбаемо о здоровье нашего народу, щобы онъ не былъ обдираный т. з. старокраевыми и военными докторами—обманцами, радимо всѣмъ хорымъ Руснамъ удаватись тôлько до:

ПРОФ. Д-РА Е. С. КОЛЛИНСА,

диплѣомованого доктора зъ Нью-Іоркского университету,

которому цѣлый свѣтъ завдячуе певне и цѣлковите вылѣченье хорыхъ.

Для того подаемо тутъ кôлька найновѣйшихъ листôвъ, въ которыхъ нашіи братья и сестры благодарятъ професорови КОЛЛИНСОВИ за цѣлковите вылѣченье ихъ изъ тяжкой недуги.

Вылѣченый зъ тяжкой внутренной хоробы и ревматизму.

Стефанъ Урбанъ,
Box 287, Great Falls, Mont.

Дитинячіи сухоты.

Почт. г-не проф. Коллинсъ!

Благодарю за лѣкарства, которыи выслано для моей доньки. Я страшно журился тѣмъ, що моя донька не выйде зъ той хороты. Однакъ теперь я переконался, що по Вашихъ лѣкарствахъ она чѣмъ разъ лѣпше выглядае и вже майже цѣлкомъ здорова. Для того прошу приняти мое сердечне благодареніе. Я буду розголошувати Ваше имя помежи моими знакомыми!

Съ почтеніемъ,
Іосифъ Попѣлъ,
Box 12, Fernie, B. C. Canada

Вылѣчена зъ хроничной жолудковой слабости, болю головы и внутренныхъ женскихъ устроевъ.

Марія Боднарска,
Cliffwood, N. J.

Кашель, боль перси, крижей, жолудка и нестравность.

Сердечне благодареніе засылаю проф. Коллинсови за вылѣченье моей слабости. Если бы не ваша помощъ, я певно не бачилъ бы вже денного свѣтла

Михаилъ Денько, *Box 32 Orbiston, Ohio.*

Нервовость и боль головы.

Ласкавый докторе! Доношу вамъ, що лѣкарства Вашіи я получила въ належитомъ порядку и по ужитю ихъ сейчасъ чуюсь лѣпше и здоровше за що складаю сердечну подяку.

Анна Смитъ, *Ermandale, Ind.*

Скрофулы [пырщи].

Не маю словъ къ благодаренію д-ру Коллинсу за вылѣченье моей хороты, бо страшнодокучали менѣ скрофулы. Теперь есмь цѣлкомъ чистый.

I. Веницкій, *Cement Works B..., Hannibal, Mo.*

Выпуклина и боль утробы.

Почт. г-не проф. Коллинс! Зъ великою радостію дѣлюсь зъ вами вѣстію, що отъ вашого лѣкарства я цѣлковито выздоровѣлъ и не потребую носити поясъ. Слава такому докторови! Съ почтеніемъ,

Андрей Богатко,
186 *West Rutland, Vt.*

Доводôвъ о вылѣченью секретныхъ хоробъ не можемо навести, понеже въ томъ часѣ не было паціентôвъ. Тысячи выздоровленыхъ людей посвѣдчають высокое знанье и практику проф. д-ра КОЛЛИНСА, яко одинокого доктора, который ручитъ за цѣлковите вылѣченье всякихъ слабостей

СЕКРЕТНЫ ХОРОБЫ МУЖЧИНЪ И ЖЕНЩИНЪ.

Професоръ КОЛЛИНСЪ лѣчитъ власнымъ способомъ такъ, що нема такого паціента, которого бы своею методою не вылѣчилъ. Для того если кто есть хорый на яку будь слабôсть повиненъ ей докладно описати въ родной мовѣ и заадресовати листъ:

PROF. DR. E. C. COLLINS,

140 W. 34th Street, NEW YORK, N. Y.

УВАГА: Проф. Коллинсъ по докладнôмъ справдженю вашой хороты и на жаданье діагнозы пôшле вамъ потребну пораду и такіи лѣкарства, которыи въ короткôмъ часѣ цѣлковито и на все вылѣчатъ вашу хороту. Протое не занедбуйте своихъ хоротъ.

Офисовыи годины: Отъ 10 рано до 5 вечеромъ, а въ недѣлю отъ 10 рано до 1 пополудни.